L2/15-243

Representation of Fractional Signs in Kannada script

Srinidhi A and Sridatta A
Tumakuru, Karnataka, India
srinidhi.pinkpetals24@gmail.com, sridatta.jamadagni@gmail.com
October 13, 2015

Introduction

Major Indic scripts use distinct signs to represent Fractions. Devanagari, Gujarati, Kaithi etc. use fractions of Common Indic Number forms whereas Tamil, Malayalam, Telugu, Bengali and Odia have independent system of fractions. This document describes the representation of fractions found in Kannada script.

After, examining documents and attestations in Kannada script, we have come across that it employs a set of fractions (U+ A830 to U+A835) of block 'Common Indic Number Forms'. They are closely related to Telugu fractions. They are widely documented in palm-leaf manuscripts, inscriptions and other historical records. They also appear in Grammar books, primers and printed sources. The use of fractions declined after 1950's and not in common use today. However, they are in limited use by scholarly community of historians, epigraphists, manuscript scholars for transcription of historical records.

Other two major South Indian scripts predominately used for writing Sanskrit- Nandinagari and Tigalari also employ these fractions as they use Kannada digits and numerical system.

Standard forms

Unlike North Indic scripts, in Kannada script fractions U+A833-U+ A835 are written horizontally instead of slanted forms, i.e. ⁻, =, ☰ over ꠳,꠴,꠵. Sometimes slanted forms are also seen in handwritten sources. Rest fractions use glyph same as North Indic scripts. Kannada fonts have to display these fractions appropriately.

Similar to Telugu they are not limited to basic fractions such as, one half, one quarter etc and are based on quaternary system for writing fractions. U+ A830-U+A832 and U+A833-U+ A835 represent the negative odd and even powers of four respectively. Zeroes are used to indicate relative value of fractions.

Action requested

At present in 'Common Indic Number Forms' they named as North Indic as these forms are also regularly used in South Indian scripts, it is requested to mention in the code chart as given below-

The Number forms are also used in some South Indian scripts despite being named 'NORTH INDIC'

The following characters should be extended for usage with the Kannada script in ScriptExtensions.txt

```
A830..A835    ; # No   [6] NORTH INDIC FRACTION ONE QUARTER..
                           NORTH INDIC FRACTION THREE SIXTEENTHS
```

It is also requested to mention on fractions in Kannada script in script chapter of Core Specification similar to Kaithi, Takri etc. As of now Tigalari and Nandinagari scripts are not yet encoded in Unicode. They can be added to Script extensions after their addition to Unicode.

References

Burnell, Arthur Coke. *Elements of south-Indian palæography, from the fourth to the seventeenth century, AD: being an introduction to the study of south-Indian inscriptions and mss*. Trübner & co., 1878

ಗೀತಾ ಎನ್ & ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪಿ.ವಿ [Gītā N.& Kr̥ṣṇamūrti P.V] ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕೇತ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷೇಪಗಳ ಬಳಕೆ – ಒಂದು ಅವಲೋಕನ(śāsanagaḷalli saṅkēta mattu saṅkṣēpagaḷa baḷake) ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ ಸಂ.೧೬, ಪು.೧೭-೨೧.2001

Hodson, Thomas. *An elementary grammar of Kannada or Canarese language*. Wesleyan Mission Press, 1864.

ಜೋಯಿಸ್, ಕೆಳದಿ ವೆಂಕಟೇಶ [Jois, Keladi Venkatesh]. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಸರಸಾಯರು - ಹಾಗೂ ಇತರ ದಾಖಲೆಗಳು (Briṭiṣara āḍaḷitadallidda sarasāyaru - hāgū itara dākhalegaḷu) ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ ಸಂ. ೧೯ ಪು. ೩೦೩-೩೧೦. 2004

________ ನವಾಬ್ ಹೈದರಾಲಿ ಕಾಲದ ಎರಡು ದಾಖಲೆಗಳು(Navāb Haidarāli kālada eraḍu dākhalegaḷu) ಸಂ. ೨೨ ಪು. ೩೫೯-೩೬೪. 2007

ಕಾರಂತ್ ವ. ರಮೇಶ [Kārant, Ramēśa va], ಕೆಳದಿ ಅರಸರ ಕಾಲದ ಅಪ್ರಕಟಿತ ನಂದಿನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯ ನಿರೂಪಗಳು(Keḷadi arasara kālada aprakaṭita Nandināgari lipiya nirūpagaḷu) ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ ಸಂ. ೧೭

ಪು. ೧೧೪-೧೧೭. 2002,

M'Kerrell, John. *A grammar of the Carnataca language*. 1820.

ಮೋಡಕ, ನರಸಿಂಹ ಪಾಂಡುರಂಗ [Mōḍaka, Pāṇḍuraṅga Narasiṁha]. ಶಾಲಾ ಭಾರತವರ್ಷ ಅಥವಾ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸ(śālā bhāratavarṣa athavā hindūsthānada itihāsa).1939

Rice, B. L. Epigraphia Carnatica, Vol. 06. 1901.

ಸದಾಶಿವಪ್ಪ, ಕುಂ. ಬಾ [Sadāśivappa, Kuṁ. Bā]. ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಗಾರರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಪತ್ರಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ(Harapanahaḷḷi Pāḷegārarige sambandhisida nakṣe mattu patragaḷa pariśīlane) ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ ಸಂ. ೧೨ ಪು. ೨೦೩-೨೦೪. 1997

Spencer, Harold. *A Kanarese grammar*. Print. at the Wesleyan Mission Press, 1914.

2d. FRACTIONS.

An unit is divided into fractions, in the following manner :

೧	ಒಂದು	1
|||	ಮುಕ್ಕಾಲು	$\frac{3}{4}$
||	ಅರೆ	$\frac{1}{2}$
		ಕಾಲು	$\frac{1}{4}$
≡	ಮೂರುವೀಸ	$\frac{3}{16}$
=	ಬೈಳೆ	$\frac{2}{16}$
−	ವೀಸ	$\frac{1}{16}$
೫|	ಮುಕ್ಕಾಣೆ	$\frac{3}{64}$

4 APPENDIX.

||	ಅರೆವೀಸ	$\frac{2}{64}$
		ಕಾಣೆ	$\frac{1}{64}$
≡	ಮೂರುಗಿಡ್ಡಾಣೆ	$\frac{3}{256}$
=	ಅರೆಕಾಣೆ	$\frac{2}{256}$
−	ಗಿಡ್ಡಾಣೆ	$\frac{1}{256}$

Figure 1 : List of fractions used in Kannada script (from M'Kerrell,1820: Appendix pp 3-4)

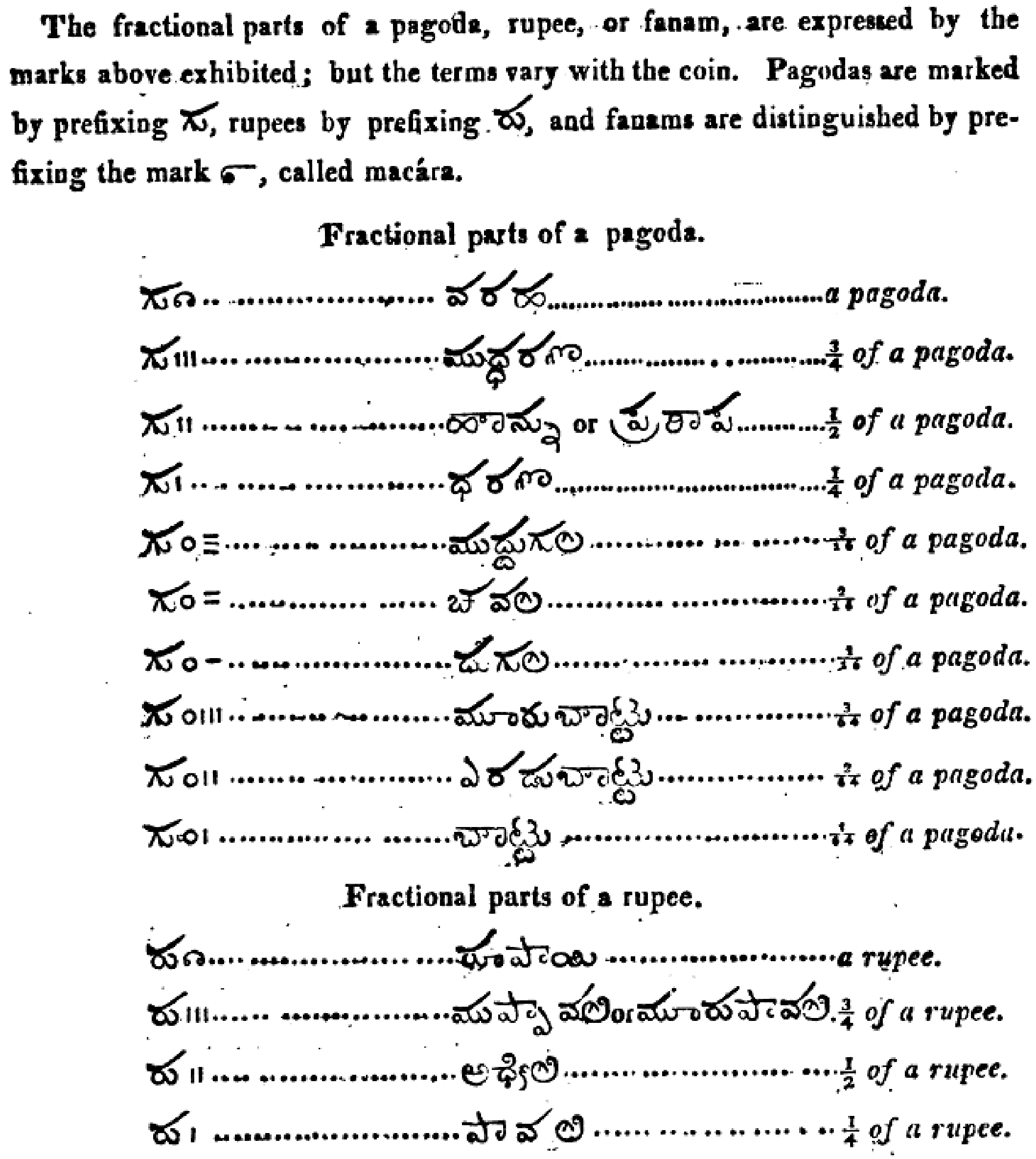

Figure 2 : Fractions used in currency (from M'Kerrell,1820: Appendix p 4)

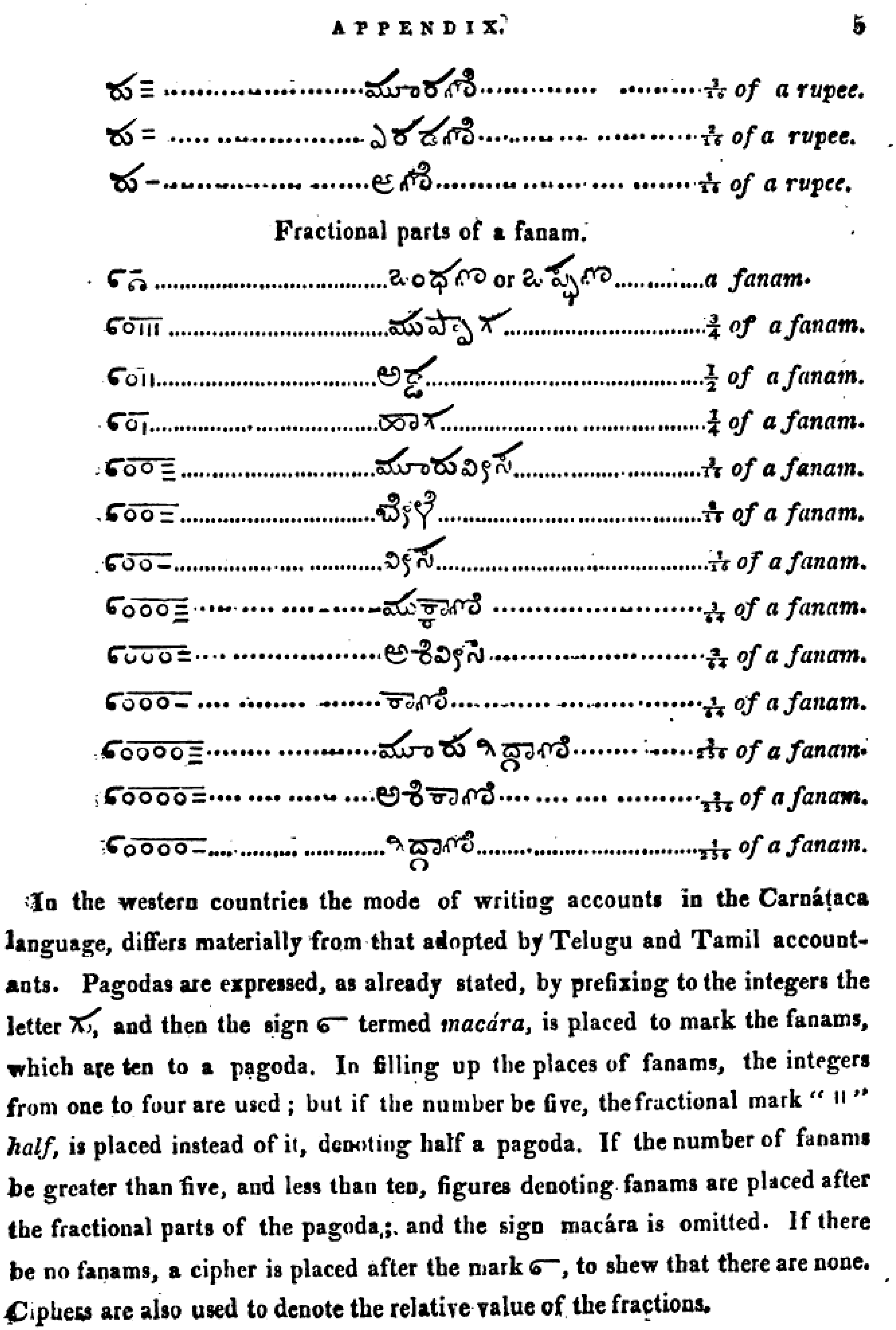

[illegible]	[illegible]	$\frac{3}{16}$ of a rupee.
[illegible]	[illegible]	$\frac{2}{16}$ of a rupee.
[illegible]	[illegible]	$\frac{1}{16}$ of a rupee.

Fractional parts of a fanam.

[illegible]	[illegible] or [illegible]	a fanam.
[illegible]	[illegible]	$\frac{3}{4}$ of a fanam.
[illegible]	[illegible]	$\frac{1}{2}$ of a fanam.
[illegible]	[illegible]	$\frac{1}{4}$ of a fanam.
[illegible]	[illegible]	$\frac{3}{16}$ of a fanam.
[illegible]	[illegible]	$\frac{2}{16}$ of a fanam.
[illegible]	[illegible]	$\frac{1}{16}$ of a fanam.
[illegible]	[illegible]	$\frac{3}{64}$ of a fanam.
[illegible]	[illegible]	$\frac{2}{64}$ of a fanam.
[illegible]	[illegible]	$\frac{1}{64}$ of a fanam.
[illegible]	[illegible]	$\frac{3}{256}$ of a fanam.
[illegible]	[illegible]	$\frac{2}{256}$ of a fanam.
[illegible]	[illegible]	$\frac{1}{256}$ of a fanam.

In the western countries the mode of writing accounts in the Carnáṭaca language, differs materially from that adopted by Telugu and Tamil accountants. Pagodas are expressed, as already stated, by prefixing to the integers the letter [illegible], and then the sign [illegible] termed *macára,* is placed to mark the fanams, which are ten to a pagoda. In filling up the places of fanams, the integers from one to four are used ; but if the number be five, the fractional mark " II " *half,* is placed instead of it, denoting half a pagoda. If the number of fanams be greater than five, and less than ten, figures denoting fanams are placed after the fractional parts of the pagoda; and the sign macára is omitted. If there be no fanams, a cipher is placed after the mark [illegible], to shew that there are none. Ciphers are also used to denote the relative value of the fractions.

Figure 3: Fractions used in currency (from M'Kerrell, 1820: Appendix p 5)

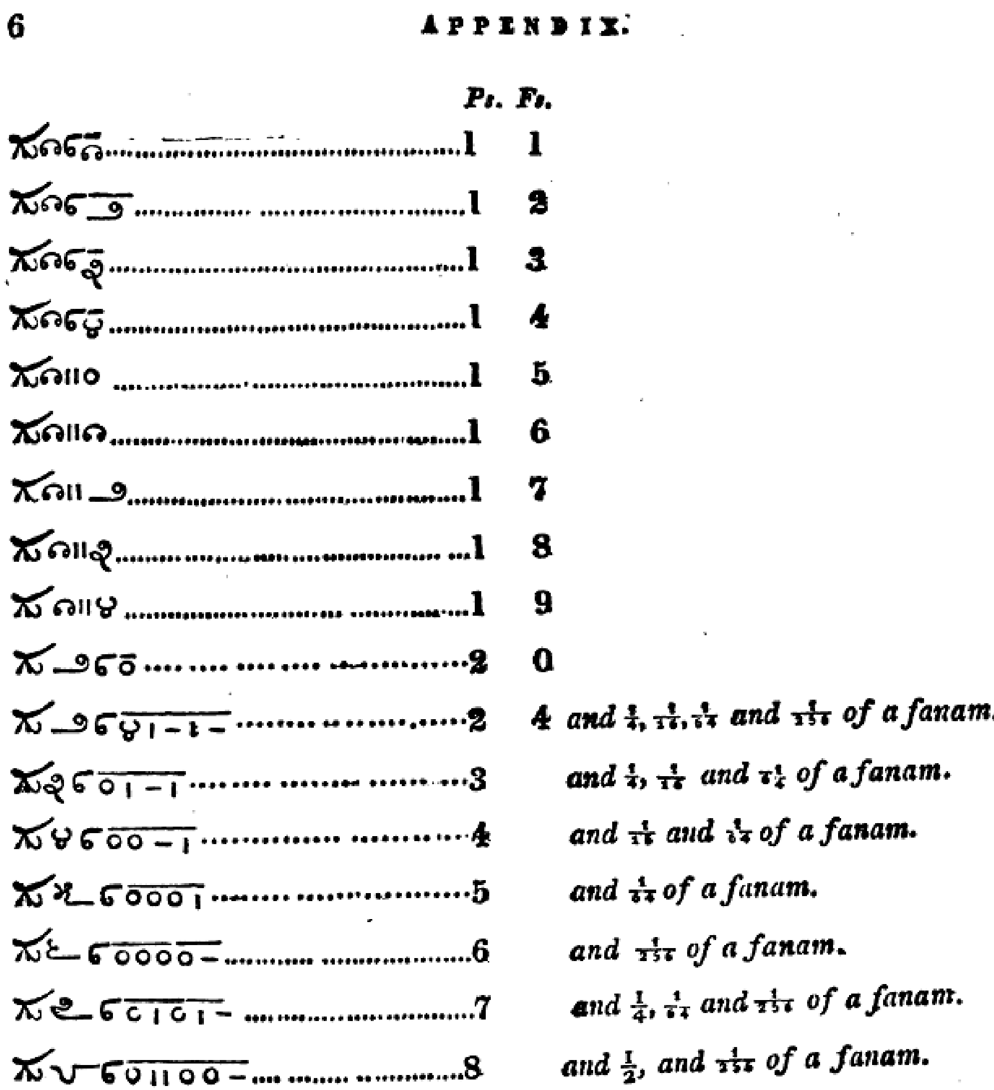

6 APPENDIX.

	Ps.	Fs.	
[illegible]	1	1	
[illegible]	1	2	
[illegible]	1	3	
[illegible]	1	4	
[illegible]	1	5	
[illegible]	1	6	
[illegible]	1	7	
[illegible]	1	8	
[illegible]	1	9	
[illegible]	2	0	
[illegible]	2	4	*and $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{16}$, $\frac{1}{64}$ and $\frac{1}{256}$ of a fanam.*
[illegible]	3		*and $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{16}$ and $\frac{1}{64}$ of a fanam.*
[illegible]	4		*and $\frac{1}{16}$ and $\frac{1}{64}$ of a fanam.*
[illegible]	5		*and $\frac{1}{64}$ of a fanam.*
[illegible]	6		*and $\frac{1}{256}$ of a fanam.*
[illegible]	7		*and $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{64}$ and $\frac{1}{256}$ of a fanam.*
[illegible]	8		*and $\frac{1}{2}$, and $\frac{1}{256}$ of a fanam.*

Figure 4: Fractions used in currency (from M'Kerrell,1820: Appendix p 6)

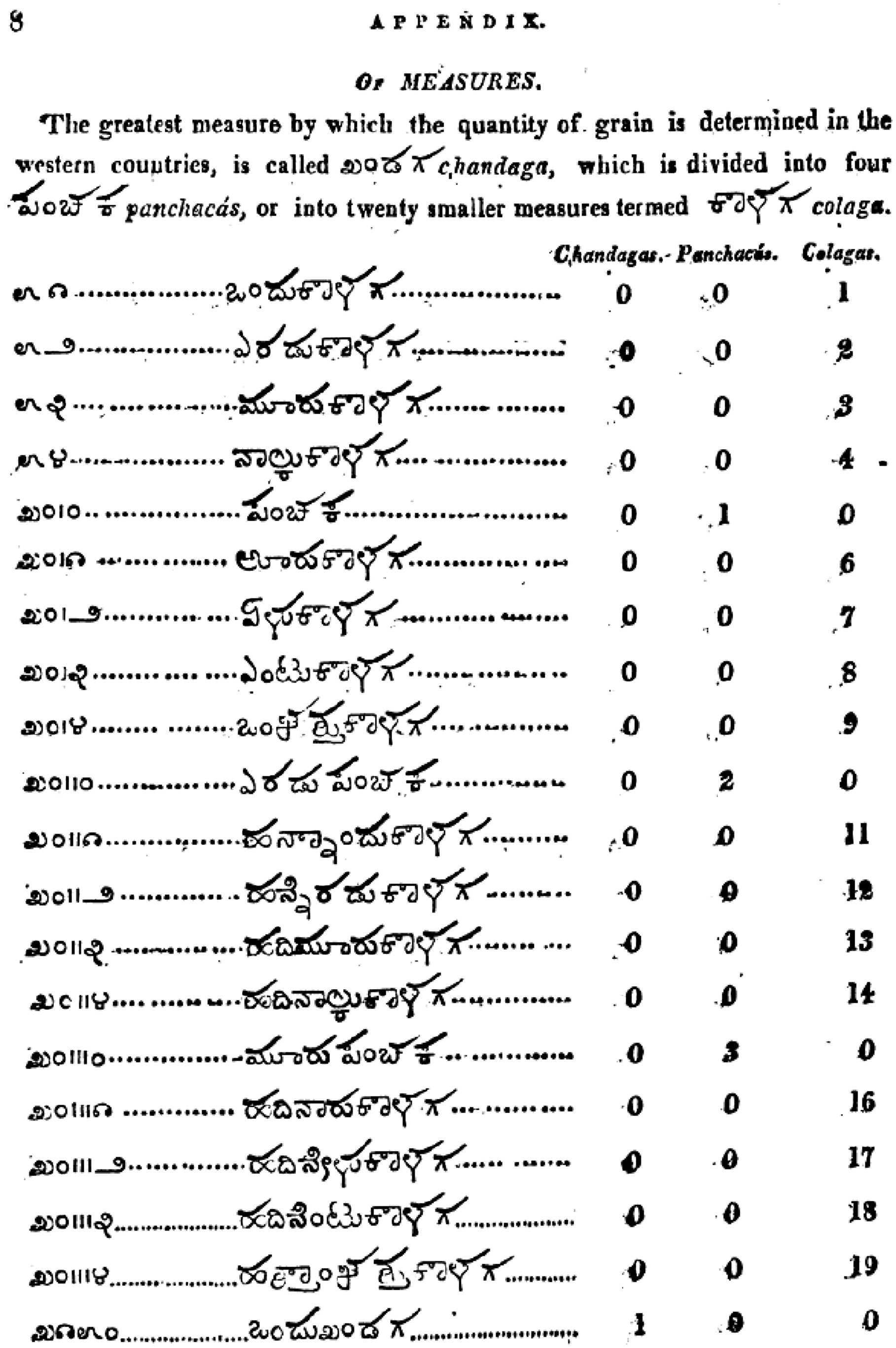

8 APPENDIX.

Of MEASURES.

The greatest measure by which the quantity of grain is determined in the western countries, is called ಖಂಡಗ *c,handaga,* which is divided into four ಪಂಚಕ *panchacás,* or into twenty smaller measures termed ಕೊಳಗ *colaga.*

		C,handagas.	*Panchacás.*	*Colagas.*
[illegible]	ಒಂದು ಕೊಳಗ	0	0	1
[illegible]	ಎರಡು ಕೊಳಗ	0	0	2
[illegible]	ಮೂರು ಕೊಳಗ	0	0	3
[illegible]	ನಾಲ್ಕು ಕೊಳಗ	0	0	4
[illegible]	ಪಂಚಕ	0	1	0
[illegible]	ಆರು ಕೊಳಗ	0	0	6
[illegible]	ಏಳು ಕೊಳಗ	0	0	7
[illegible]	ಎಂಟು ಕೊಳಗ	0	0	8
[illegible]	ಒಂಭತ್ತು ಕೊಳಗ	0	0	9
[illegible]	ಎರಡು ಪಂಚಕ	0	2	0
[illegible]	ಹನ್ನೊಂದು ಕೊಳಗ	0	0	11
[illegible]	ಹನ್ನೆರಡು ಕೊಳಗ	0	0	12
[illegible]	ಹದಿಮೂರು ಕೊಳಗ	0	0	13
[illegible]	ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕೊಳಗ	0	0	14
[illegible]	ಮೂರು ಪಂಚಕ	0	3	0
[illegible]	ಹದಿನಾರು ಕೊಳಗ	0	0	16
[illegible]	ಹದಿನೇಳು ಕೊಳಗ	0	0	17
[illegible]	ಹದಿನೆಂಟು ಕೊಳಗ	0	0	18
[illegible]	ಹತ್ತೊಂಭತ್ತು ಕೊಳಗ	0	0	19
[illegible]	ಒಂದು ಖಂಡಗ	1	0	0

Figure 5: Fractions used in measurement of grain (from M'Kerrell, 1820: Appendix p 8)

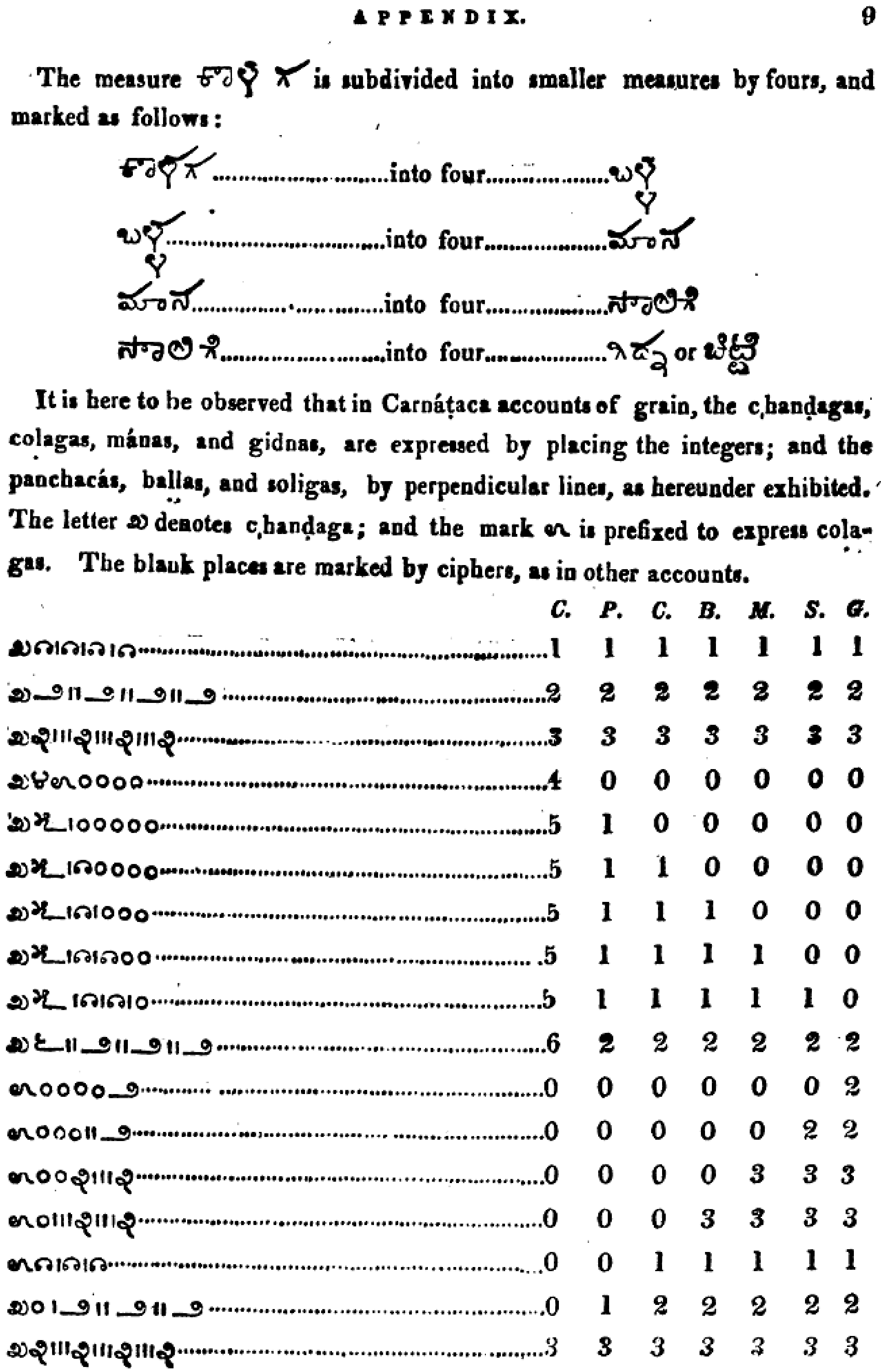

The measure ಕೊಳಗ is subdivided into smaller measures by fours, and marked as follows:

ಕೊಳಗ ....into four....................ಬಳ್ಳ
ಬಳ್ಳ..............................into four....................ಮಾನ
ಮಾನ.............................into four....................ಸೋಲಿಗೆ
ಸೋಲಿಗೆ.........................into four....................ಗಿದ್ನ or ಚಿಟ್ಟೆ

It is here to be observed that in Carnátaca accounts of grain, the c,handagas, colagas, mánas, and gidnas, are expressed by placing the integers; and the panchacás, ballas, and soligas, by perpendicular lines, as hereunder exhibited. The letter [illegible] denotes c,handaga; and the mark [illegible] is prefixed to express colagas. The blank places are marked by ciphers, as in other accounts.

	C.	P.	C.	B.	M.	S.	G.
[illegible]	1	1	1	1	1	1	1
[illegible]	2	2	2	2	2	2	2
[illegible]	3	3	3	3	3	3	3
[illegible]	4	0	0	0	0	0	0
[illegible]	5	1	0	0	0	0	0
[illegible]	5	1	1	0	0	0	0
[illegible]	5	1	1	1	0	0	0
[illegible]	5	1	1	1	1	0	0
[illegible]	5	1	1	1	1	1	0
[illegible]	6	2	2	2	2	2	2
[illegible]	0	0	0	0	0	0	2
[illegible]	0	0	0	0	0	2	2
[illegible]	0	0	0	0	3	3	3
[illegible]	0	0	0	3	3	3	3
[illegible]	0	0	1	1	1	1	1
[illegible]	0	1	2	2	2	2	2
[illegible]	3	3	3	3	3	3	3

Figure 6: Fractions used in measurement of grain (from M'Kerrell, 1820: Appendix p 9)

10 APPENDIX.

The greatest weight in Carnátaca is the ಖಂಡಿ, or ಭಾರ, which contains 20 *maunds*, termed ಮಣ.

A ಮಣ........contains..........four ಧಡೆಯ or 40 ಸೇರು *seers*.

A ಧಡೆಯ..............................ten ಸೇರು

A ಸೇರು................. ....four ಪಾವುಗಳು

A ಪಾವು..............................two ಚಟಾಕುಗಳು, ನವಟಾಕುಗಳು, or ಹಲಗಳು.

In writing accounts, weights are marked and expressed in the same way as other measures, by integers and perpendicular lines; as ಮ೪ ॥ ॥ four *maunds, two dadayas, two seers, two pávus, and one chatácu.*

Figure 7: Fractions used in measurement of grain (from M'Kerrell, 1820: Appendix p10)

345. The principal Fractions, with their signs, are,

—	ವೀಸ	*vísa*,	1-16
=	ಬೇಳೆ	*béḷe*,	1-8
1	ಕಾಲು	*kálu*,	$\frac{1}{4}$
11	ಅರೆ	*are*,	$\frac{1}{2}$
111	ಮುಕ್ಕಾಲು	*mukkálu*,	$\frac{3}{4}$

Figure 8: Description of fractions (from Hodson, 1864: p 126)

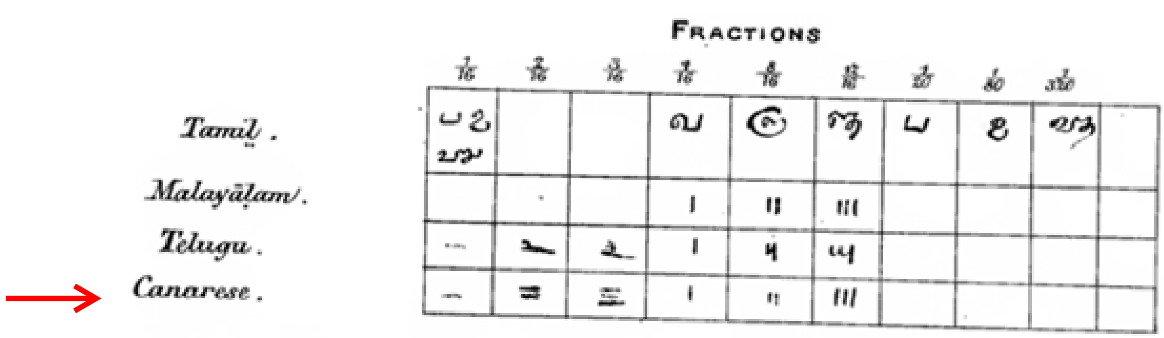

Figure 9: Comparison of fractions in South Indian scripts (from Burnell, 1878: plate XXIII)

CARDINAL NUMBERS 385

Fractions (ಭಿನ್ನರಾಶಿ *bhinnarāśi*)

'One-half' is ಅರೆ (ಅರ) *are* (*ara*), or ಅರ್ಧ *ardha*. The former is Kanarese the latter Sanskrit, with tadbhava ಅದ್ದ *adda*, (ಅಡ್ಡ). In reckoning money, ಅರ್ಧ *ardha* is generally used for 'one-half' if it is not added to another numeral; as, ಅರ್ಧಾಣೆ *ardhāṇe*, half an anna; ಅರ್ಧರೂಪಾಯಿ *ardharūpāyi*, half a rupee. But ಅರಕಾಸು *arakāsu*, half a cash (pie), is used. If 'one half' is added to another numeral, the form ಅರೆ *are* is used, and is joined with the preceding numeral in a *dvandvasamāsa*; as, ಒಂದೂವರೆರೂಪಾಯಿ *ondūvarerūpāyi*, a rupee and a half. ಅರೆ (ಅರ) *are* (*ara*) is frequent in such expressions as ಅರೆಜೀವ *arejīva*, half-life (ಅರೆಜೀವದಿಂದ ಇರುವುದು *arejīvadinda iruvudu*, to be half-dead); (ಅರೆಮನಸ್ಸು) ಅರಮನಸ್ಸು *aramanassu*, half a mind; ಅರೆಗೆಲಸ *aregelasa*, half the work; ಅಚ್ಚೇರು *achchēru* (*i.e.*, ಅರ್ಸೇರು *arsēru*) half a seer. Where English figures are not employed, one half is represented by two upright parallel strokes, ||.

'One-fourth' is ಕಾಲು *kālu*. This may be used either with or without a preceding numeral; as, ಕಾಲಾಣೆ *kālāṇe*, a quarter of an anna; ಎರಡೂಕಾಲಾಣೆ *eraḍūkālāṇe*, two and a quarter annas. The Kanarese sign for one-quarter is a single upright stroke, |. Three-fourths is ಮುಕ್ಕಾಲು *mukkālu* and is represented by three upright strokes, |||.

'One-eighth' is ಅರೆಕಾಲು *arekālu*, half of a quarter, or ಬೇಳೆ *bēḷe*. The latter expression formerly indicated an amount of money (seven cash) equal to the one-eighth part of a *haṇa*. The *haṇa* has now gone out of use except as a method of weighing gold, etc. The Kanarese sign for one-eighth consists of two parallel horizontal strokes, =.

'One-sixteenth' is ವೀಸೆ *vīse*, and its sign is one horizontal stroke, — .

The above, and all fractions, are translated by the ordinal form of the denominator (ಛೇದ *chhēda*) and the nominative or other case of the numerator (ಅಂಶ *aṃśa*) as the sense may require; thus, ಮೂರನೆಯ ಎರಡಕ್ಕೆ ಐದನೆಯ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಕೂಡಿಸು, add $\frac{4}{5}$ to $\frac{2}{3}$; ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಹದಿನೇಳರಲ್ಲಿ ಹತ್ತನೇ ಮೂರನ್ನು ಕಳೆ subtract $\frac{3}{10}$ from $\frac{17}{20}$; ಆರನೆಯ ಐದನ್ನು ಹನ್ನೆರಡನೇ ಹನ್ನೊಂದರಿಂದ ಗುಣಿಸು[1], multiply $\frac{5}{6}$ by $\frac{11}{12}$[2]; ಹದಿನೈದನೆಯ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಮೂರನೇ ಎರಡರಿಂದ ಭಾಗಿಸು[3] divide $\frac{4}{15}$ by $\frac{2}{3}$.

'Per cent.' is represented by the Hindustani term ಶೇಕಡಾ *śēkaḍā*; as, ಶೇಕಡಾ ೨೫ *śēkaḍā 25*, 25 per cent. The same meaning may be expsessed by ಶೇಕಡಾ ೨೫ ರ ದರದಲ್ಲಿ, or ಶೇಕಡಾ ೨೫ ರ ಪ್ರಕಾರ.

The method of saying the multiplication table has already been shown (see p. 151). The 'square' of a quantity is its ವರ್ಗ *varga*; 'square root' is ವರ್ಗಮೂಲ *vargamūla*.

---

1 ಗುಣಿಸು multiply (1 tr.). 2 Just as in English this may be expressed in the form $\frac{5}{6}$ of $\frac{11}{12}$, so in Kanarese we may say ಆರನೇ ಐದರ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಹನ್ನೊಂದು *ārané eidara hanneraḍanē hannondu*. 3 ಭಾಗಿಸು divide (1 tr.).

25

Figure 10: Fractions in Kannada grammar (from Spencer, 1914: p 385)

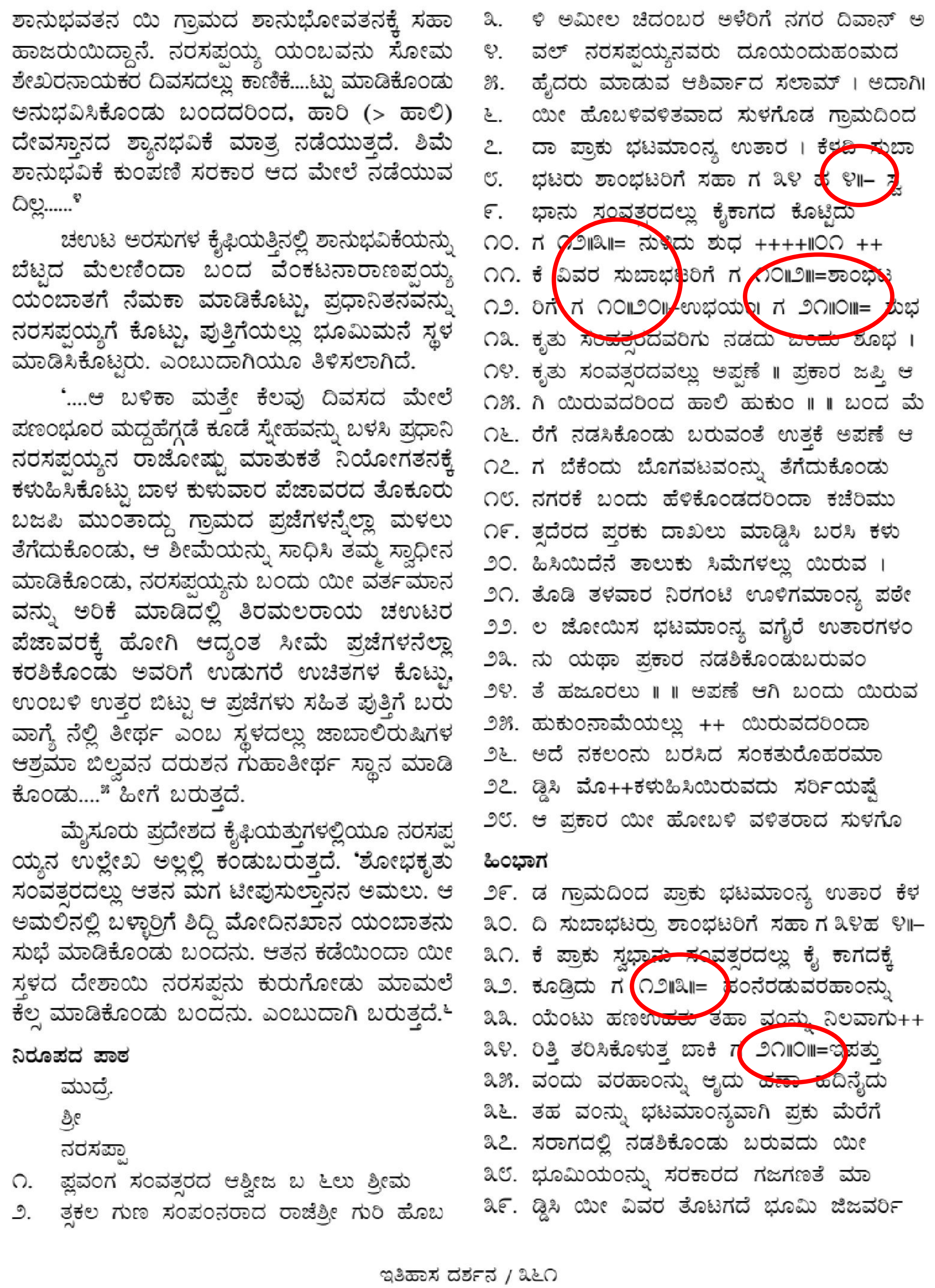

ಶಾನುಭವತನ ಯಿ ಗ್ರಾಮದ ಶಾನುಭೋವತನಕ್ಕೆ ಸಹಾ ಹಾಜರುಯಿದ್ದಾನೆ. ನರಸಪ್ಪಯ್ಯ ಯಂಬವನು ಸೋಮ ಶೇಖರನಾಯಕರ ದಿವಸದಲ್ಲು ಕಾಣಿಕೆ....ಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದದರಿಂದ, ಹಾರಿ (> ಹಾಲಿ) ದೇವಸ್ತಾನದ ಶ್ಯಾನಭವಿಕೆ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಶಿಮೆ ಶಾನುಭವಿಕೆ ಕುಂಪಣಿ ಸರಕಾರ ಆದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ದಿಲ್ಲ......'[೪]

ಚಲುಟ ಅರಸುಗಳ ಕೈಫಿಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶಾನುಭವಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಟ್ಟದ ಮೆಲಣಿಂದಾ ಬಂದ ವೆಂಕಟನಾರಾಣಪ್ಪಯ್ಯ ಯಂಬಾತಗೆ ನೆಮಕಾ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಪ್ರಧಾನಿತನವನ್ನು ನರಸಪ್ಪಯ್ಯಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲು ಭೂಮಿಮನೆ ಸ್ಥಳ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

'....ಆ ಬಳಿಕಾ ಮತ್ತೇ ಕೆಲವು ದಿವಸದ ಮೇಲೆ ಪಣಂಭೂರ ಮದ್ದಹೆಗ್ಗಡೆ ಕೂಡೆ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಬಳಸಿ ಪ್ರಧಾನಿ ನರಸಪ್ಪಯ್ಯನ ರಾಜೋಷ್ಟು ಮಾತುಕತೆ ನಿಯೋಗತನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬಾಳ ಕುಳುವಾರ ಪೆಜಾವರದ ತೊಕೂರು ಬಜಪಿ ಮುಂತಾದ್ದು ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಳಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಆ ಶೀಮೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನರಸಪ್ಪಯ್ಯನು ಬಂದು ಯೀ ವರ್ತಮಾನ ವನ್ನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ತಿರಮಲರಾಯ ಚಲುಟರ ಪೆಜಾವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆದ್ಯಂತ ಸೀಮೆ ಪ್ರಜೆಗಳನೆಲ್ಲಾ ಕರಶಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಉಡುಗರೆ ಉಚಿತಗಳ ಕೊಟ್ಟು, ಉಂಬಳಿ ಉತ್ತರ ಬಿಟ್ಟು ಆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಹಿತ ಪುತ್ತಿಗೆ ಬರು ವಾಗ್ಯೆ ನೆಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲು ಜಾಬಾಲಿರುಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಾ ಬಿಲ್ವವನ ದರುಶನ ಗುಹಾತೀರ್ಥ ಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು....'[೫] ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರಸಪ್ಪ ಯ್ಯನ ಉಲ್ಲೇಖ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. 'ಶೋಭಕೃತು ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು ಆತನ ಮಗ ಟೀಪುಸುಲ್ತಾನನ ಅಮಲು. ಆ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರ್ರಿಗೆ ಶಿದ್ದಿ ಮೋದಿನಖಾನ ಯಂಬಾತನು ಸುಭೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಆತನ ಕಡೆಯಿಂದಾ ಯೀ ಸ್ತಳದ ದೇಶಾಯಿ ನರಸಪ್ಪನು ಕುರುಗೋಡು ಮಾಮಲೆ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಎಂಬುದಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.'[೬]

ನಿರೂಪದ ಪಾಠ

ಮುದ್ರೆ.

ಶ್ರೀ

ನರಸಪ್ಪಾ

೧. ಪ್ಲವಂಗ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವೀಜ ಬ ೬ಲು ಶ್ರೀಮ
೨. ತ್ಸಕಲ ಗುಣ ಸಂಪಂನರಾದ ರಾಜೆಶ್ರೀ ಗುರಿ ಹೊಬ
೩. ಳಿ ಅಮೀಲ ಚಿದಂಬರ ಅಳೆರಿಗೆ ನಗರ ದಿವಾನ್ ಅ
೪. ವಲ್ ನರಸಪ್ಪಯ್ಯನವರು ದೂಯಂದುಹಂಮದ
೫. ಹೈದರು ಮಾಡುವ ಆಶಿರ್ವಾದ ಸಲಾಮ್ । ಅದಾಗಿ।
೬. ಯೀ ಹೊಬಳಿವಳಿತವಾದ ಸುಳಗೊಡ ಗ್ರಾಮದಿಂದ
೭. ದಾ ಪ್ರಾಕು ಭಟಮಾಂನ್ಯ ಉತಾರ । ಕೆಳದಿ ಸುಬಾ
೮. ಭಟರು ಶಾಂಭಟರಿಗೆ ಸಹಾ ಗ ೩೪ ಹ ೪॥– ಸ್ವ
೯. ಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು ಕೈಕಾಗದ ಕೊಟ್ಟಿದು
೧೦. ಗ ೧೨॥೩॥= ನುಳಿದು ಶುಧ ++++॥೦೧ ++
೧೧. ಕೆ ವಿವರ ಸುಬಾಭಟರಿಗೆ ಗ ೧೦॥೨॥=ಶಾಂಭಟ
೧೨. ರಿಗೆ ಗ ೧೦॥೨೦॥-ಉಭಯಂ। ಗ ೨೧॥೦॥= ಶುಭ
೧೩. ಕೃತು ಸಂವತ್ಸರದವರಿಗು ನಡದು ಬಂದು ಶೊಭ ।
೧೪. ಕೃತು ಸಂವತ್ಸರದವಲ್ಲು ಅಪ್ಪಣೆ ॥ ಪ್ರಕಾರ ಜಪ್ತಿ ಆ
೧೫. ಗಿ ಯಿರುವದರಿಂದ ಹಾಲಿ ಹುಕುಂ ॥ ॥ ಬಂದ ಮೆ
೧೬. ರೆಗೆ ನಡಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಉತ್ತಕೆ ಅಪಣೆ ಆ
೧೭. ಗ ಬೆಕೆಂದು ಬೊಗವಟವಂನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
೧೮. ನಗರಕೆ ಬಂದು ಹೆಳಿಕೊಂಡದರಿಂದಾ ಕಚೆರಿಮು
೧೯. ತ್ಸದೆರದ ಪ್ತರಕು ದಾಖಲು ಮಾಡ್ಡಿಸಿ ಬರಸಿ ಕಳು
೨೦. ಹಿಸಿಯಿದೆನೆ ತಾಲುಕು ಸಿಮೆಗಳಲ್ಲು ಯಿರುವ ।
೨೧. ತೊಡಿ ತಳವಾರ ನಿರಗಂಟಿ ಊಳಿಗಮಾಂನ್ಯ ಪತೇ
೨೨. ಲ ಜೋಯಿಸ ಭಟಮಾಂನ್ಯ ವಗ್ಯೆರೆ ಉತಾರಗಳಂ
೨೩. ನು ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ನಡಶಿಕೊಂಡುಬರುವಂ
೨೪. ತೆ ಹಜೂರಲು ॥ ॥ ಅಪಣೆ ಆಗಿ ಬಂದು ಯಿರುವ
೨೫. ಹುಕುಂನಾಮೆಯಲ್ಲು ++ ಯಿರುವದರಿಂದಾ
೨೬. ಅದೆ ನಕಲಂನು ಬರಸಿದ ಸಂಕತುರೊಹರಮಾ
೨೭. ಡ್ಡಿಸಿ ಮೊ++ಕಳುಹಿಸಿಯಿರುವದು ಸರ್ರಿಯಷ್ಟೆ
೨೮. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಯೀ ಹೋಬಳಿ ವಳಿತರಾದ ಸುಳಗೊ

ಹಿಂಭಾಗ

೨೯. ಡ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಪ್ರಾಕು ಭಟಮಾಂನ್ಯ ಉತಾರ ಕೆಳ
೩೦. ದಿ ಸುಬಾಭಟರ್ರು ಶಾಂಭಟರಿಗೆ ಸಹಾ ಗ ೩೪ಹ ೪॥–
೩೧. ಕೆ ಪ್ರಾಕು ಸ್ವಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು ಕೈ ಕಾಗದಕ್ಕೆ
೩೨. ಕೂಡ್ರಿದು ಗ ೧೨॥೩॥= ಹಂನೆರಡುವರಹಾಂನ್ನು
೩೩. ಯೆಂಟು ಹಣಉವತು ತಹಾ ವಂನ್ನು ನಿಲವಾಗು++
೩೪. ರಿತ್ತಿ ತರಿಸಿಕೊಳುತ್ತ ಬಾಕಿ ಗ ೨೧॥೦॥=ಇಪತ್ತು
೩೫. ವಂದು ವರಹಾಂನ್ನು ಆೈದು ಹಣ ಹದಿನ್ಯೆದು
೩೬. ತಹ ವಂನ್ನು ಭಟಮಾಂನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಕು ಮೆರೆಗೆ
೩೭. ಸರಾಗದಲ್ಲಿ ನಡಶಿಕೊಂಡು ಬರುವದು ಯೀ
೩೮. ಭೂಮಿಯಂನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಜಗಣತೆ ಮಾ
೩೯. ಡ್ಡಿಸಿ ಯೀ ವಿವರ ತೊಟಗದೆ ಭೂಮಿ ಜಿಜವರ್ರಿ

ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ / ೩೬೧

Figure 11: Transcription of record belonging to Bellary district dated 1809 (from Jois, 2007: p 261)

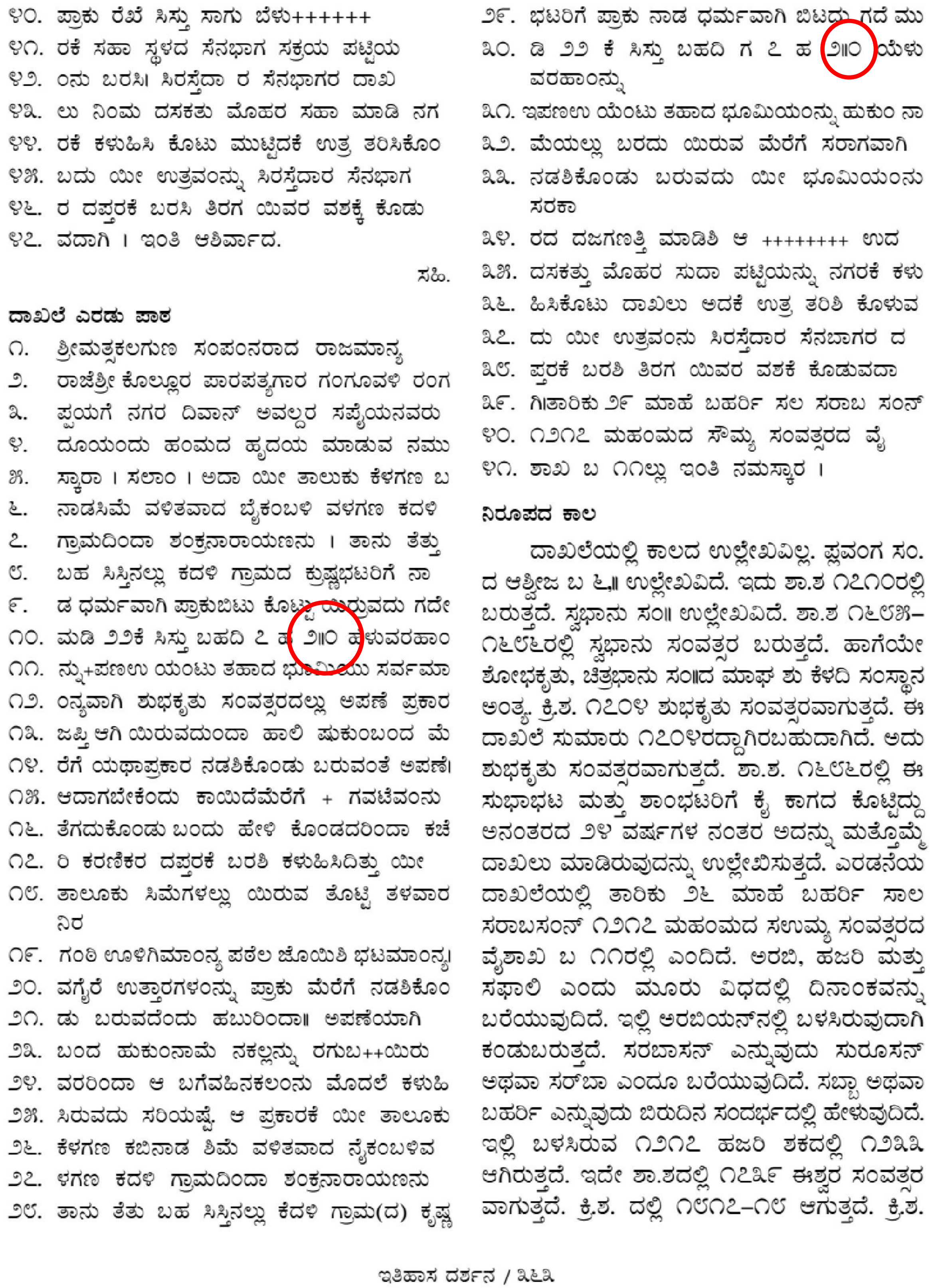
೪೦. ಪ್ರಾಕು ರೆಖೆ ಸಿಸ್ತು ಸಾಗು ಬೆಳು++++++
೪೧. ರಕೆ ಸಹಾ ಸ್ಥಳದ ಸೆನಭಾಗ ಸಕ್ರಯ ಪಟ್ಟಿಯ
೪೨. ೦ನು ಬರಸಿ। ಸಿರಸ್ತೆದಾ ರ ಸೆನಭಾಗರ ದಾಖ
೪೩. ಲು ನಿಂಮ ದಸಕತು ಮೊಹರ ಸಹಾ ಮಾಡಿ ನಗ
೪೪. ರಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟು ಮುಟ್ಟಿದಕೆ ಉತ್ರ ತರಿಸಿಕೊಂ
೪೫. ಬದು ಯೀ ಉತ್ರವಂನ್ನು ಸಿರಸ್ತೆದಾರ ಸೆನಭಾಗ
೪೬. ರ ದಪ್ತರಕೆ ಬರಸಿ ತಿರಗ ಯಿವರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡು
೪೭. ವದಾಗಿ । ಇಂತಿ ಆಶಿರ್ವಾದ.

ಸಹಿ.

ದಾಖಲೆ ಎರಡು ಪಾಠ

೧. ಶ್ರೀಮತ್ಸಕಲಗುಣ ಸಂಪಂನರಾದ ರಾಜಮಾನ್ಯ
೨. ರಾಜೆಶ್ರೀ ಕೊಲ್ಲೂರ ಪಾರಪತ್ಯಗಾರ ಗಂಗೂವಳಿ ರಂಗ
೩. ಪ್ಪಯಗೆ ನಗರ ದಿವಾನ್ ಅವಲ್ದರ ಸಪ್ಯೆಯನವರು
೪. ದೂಯಂದು ಹಂಮದ ಹೃದಯ ಮಾಡುವ ನಮು
೫. ಸ್ಕಾರಾ । ಸಲಾಂ । ಅದಾ ಯೀ ತಾಲುಕು ಕೆಳಗಣ ಬ
೬. ನಾಡಸಿಮೆ ವಳಿತವಾದ ಬೈಕಂಬಳಿ ವಳಗಣ ಕದಳಿ
೭. ಗ್ರಾಮದಿಂದಾ ಶಂಕ್ರನಾರಾಯಣನು । ತಾನು ತೆತ್ತು
೮. ಬಹ ಸಿಸ್ತಿನಲ್ಲು ಕದಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಕ್ರುಷ್ಣಭಟರಿಗೆ ನಾ
೯. ಡ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಪ್ರಾಕುಬಿಟು ಕೊಟ್ಟು ಯಿರುವದು ಗದೇ
೧೦. ಮಡಿ ೨೨ಕೆ ಸಿಸ್ತು ಬಹದಿ ೭ ಹ ೨॥೦ ಹಳುವರಹಾಂ
೧೧. ನ್ನು+ಪಣಉ ಯಂಟು ತಹಾದ ಭೂಮಿಯು ಸರ್ವಮಾ
೧೨. ಂನ್ಯವಾಗಿ ಶುಭಕೃತು ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು ಅಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ
೧೩. ಜಪ್ತಿ ಆಗಿ ಯಿರುವದುಂದಾ ಹಾಲಿ ಷುಕುಂಬಂದ ಮೆ
೧೪. ರೆಗೆ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ನಡಶಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಅಪಣೆ।
೧೫. ಆದಾಗಬೇಕೆಂದು ಕಾಯಿದೆಮೆರೆಗೆ + ಗವಟೆವಂನು
೧೬. ತೆಗದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಂಡದರಿಂದಾ ಕಚೆ
೧೭. ರಿ ಕರಣಿಕರ ದಪ್ತರಕೆ ಬರಶಿ ಕಳುಹಿಸಿದಿತ್ತು ಯೀ
೧೮. ತಾಲೂಕು ಸಿಮೆಗಳಲ್ಲು ಯಿರುವ ತೊಟ್ಟಿ ತಳವಾರ ನಿರ
೧೯. ಗಂಠಿ ಊಳಿಗಿಮಾಂನ್ಯ ಪತೆಲ ಜೊಯಿಶಿ ಭಟಮಾಂನ್ಯ।
೨೦. ವಗ್ಯೆರೆ ಉತ್ತಾರಗಳಂನ್ನು ಪ್ರಾಕು ಮೆರೆಗೆ ನಡಶಿಕೊಂ
೨೧. ಡು ಬರುವದೆಂದು ಹಬುರಿಂದಾ॥ ಅಪಣೆಯಾಗಿ
೨೩. ಬಂದ ಹುಕುಂನಾಮೆ ನಕಲ್ಲನ್ನು ರಗುಬ++ಯಿರು
೨೪. ವರರಿಂದಾ ಆ ಬಗೆವಹಿನಕಲಂನು ಮೊದಲೆ ಕಳುಹಿ
೨೫. ಸಿರುವದು ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರಕೆ ಯೀ ತಾಲೂಕು
೨೬. ಕೆಳಗಣ ಕಬಿನಾಡ ಶಿಮೆ ವಳಿತವಾದ ನೈಕಂಬಳಿವ
೨೭. ಳಗಣ ಕದಳಿ ಗ್ರಾಮದಿಂದಾ ಶಂಕ್ರನಾರಾಯಣನು
೨೮. ತಾನು ತೆತು ಬಹ ಸಿಸ್ತಿನಲ್ಲು ಕೆದಳಿ ಗ್ರಾಮ(ದ) ಕೃಷ್ಣ
೨೯. ಭಟರಿಗೆ ಪ್ರಾಕು ನಾಡ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಬಿಟದು ಗದೆ ಮು
೩೦. ಡಿ ೨೨ ಕೆ ಸಿಸ್ತು ಬಹದಿ ಗ ೭ ಹ ೨॥೦ ಯೆಳು ವರಹಾಂನ್ನು
೩೧. ಇಪಣಉ ಯೆಂಟು ತಹಾದ ಭೂಮಿಯಂನ್ನು ಹುಕುಂ ನಾ
೩೨. ಮೆಯಲ್ಲು ಬರದು ಯಿರುವ ಮೆರೆಗೆ ಸರಾಗವಾಗಿ
೩೩. ನಡಶಿಕೊಂಡು ಬರುವದು ಯೀ ಭೂಮಿಯಂನು ಸರಕಾ
೩೪. ರದ ದಜಗಣತ್ತಿ ಮಾಡಿಶಿ ಆ ++++++++ ಉದ
೩೫. ದಸಕತ್ತು ಮೊಹರ ಸುದಾ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಗರಕೆ ಕಳು
೩೬. ಹಿಸಿಕೊಟು ದಾಖಲು ಅದಕೆ ಉತ್ರ ತರಿಶಿ ಕೊಳುವ
೩೭. ದು ಯೀ ಉತ್ರವಂನು ಸಿರಸ್ತೆದಾರ ಸೆನಬಾಗರ ದ
೩೮. ಪ್ತರಕೆ ಬರಶಿ ತಿರಗ ಯಿವರ ವಶಕೆ ಕೊಡುವದಾ
೩೯. ಗಿ।ತಾರಿಕು ೨೯ ಮಾಹೆ ಬಹರ್ರಿ ಸಲ ಸರಾಬ ಸಂನ್
೪೦. ೧೨೧೭ ಮಹಂಮದ ಸೌಮ್ಯ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈ
೪೧. ಶಾಖ ಬ ೧೧ಲ್ಲು ಇಂತಿ ನಮಸ್ಕಾರ ।

ನಿರೂಪದ ಕಾಲ

ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ. ಪ್ಲವಂಗ ಸಂ.ದ ಆಶ್ವೀಜ ಬ ೬॥ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದು ಶಾ.ಶ ೧೭೧೦ರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಭಾನು ಸಂ॥ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಶಾ.ಶ ೧೬೮೫–೧೬೮೬ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಭಾನು ಸಂವತ್ಸರ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಶೋಭಕೃತು, ಚಿತ್ರಭಾನು ಸಂ॥ದ ಮಾಘ ಶು ಕೆಳದಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ಅಂತ್ಯ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೦೪ ಶುಭಕೃತು ಸಂವತ್ಸರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಾಖಲೆ ಸುಮಾರು ೧೭೦೪ರದ್ದಾಗಿರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅದು ಶುಭಕೃತು ಸಂವತ್ಸರವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾ.ಶ. ೧೬೮೬ರಲ್ಲಿ ಈ ಸುಭಾಭಟ ಮತ್ತು ಶಾಂಭಟರಿಗೆ ಕೈ ಕಾಗದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅನಂತರದ ೨೪ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ದಾಖಲು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾರಿಕು ೨೬ ಮಾಹೆ ಬಹರ್ರಿ ಸಾಲ ಸರಾಬಸಂನ್ ೧೨೧೭ ಮಹಂಮದ ಸಉಮ್ಯ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಬ ೧೧ರಲ್ಲಿ ಎಂದಿದೆ. ಅರಬಿ, ಹಜರಿ ಮತ್ತು ಸಫಾಲಿ ಎಂದು ಮೂರು ವಿಧದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಬರೆಯುವುದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅರಬಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವುದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸರಬಾಸನ್ ಎನ್ನುವುದು ಸುರೂಸನ್ ಅಥವಾ ಸರ್‌ಬಾ ಎಂದೂ ಬರೆಯುವುದಿದೆ. ಸಬ್ಬಾ ಅಥವಾ ಬಹರ್ರಿ ಎನ್ನುವುದು ಬಿರುದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ೧೨೧೭ ಹಜರಿ ಶಕದಲ್ಲಿ ೧೨೩೩ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಶಾ.ಶದಲ್ಲಿ ೧೭೩೯ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ದಲ್ಲಿ ೧೮೧೭–೧೮ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ.

ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ / ೩೬೩

Figure 12: Transcription of record belonging to Bellary district dated 1809 (from Jois, 2007: p 263)

ಪತ್ರ–೪

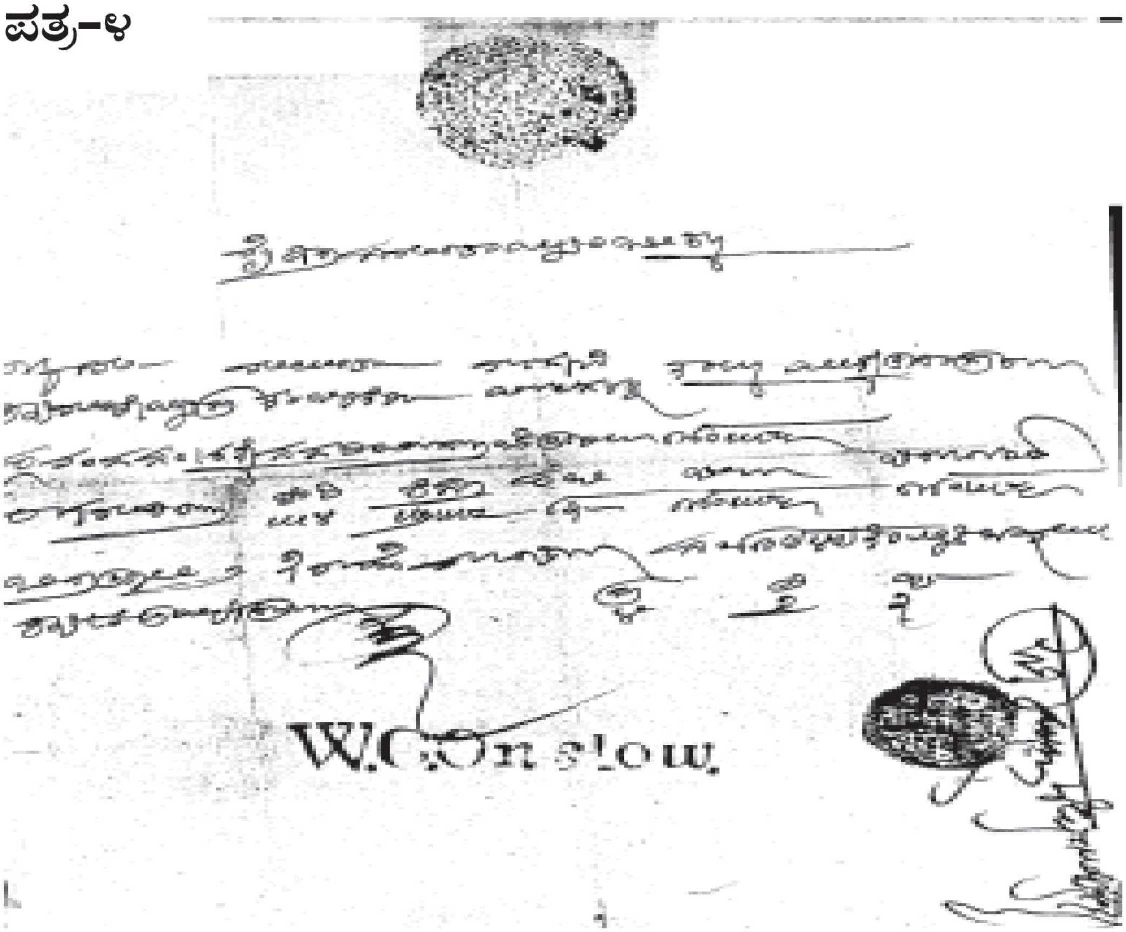

Figure 13: Use of fractions in Historical document of 19th century (from Jois, 2004: p 309)

೧	ಗ್ರಾಮ ನಂಬ್ರ			ಮೊಹರಿದೆ		ಕ್ರಮನಂಬ್ರ
೨	೮			-		೧೩
೩	ರೈಹಿತ್ತ ಸಮಜಾಯ್ಸಿರಿ ಬುಕ್ಕು					
೪	ಬನಾಮೆ ಮಲುಜೆ ಮಾಗಣಿ ತಾಲ್ಕು ಯಿಕ್ಕೆರ್‍ರಿ ಸಾಗ್ರ					
೫	ಶ್ಯಾಮಜೊಯ್ಸರ್‍ರು ಕಂಬಳಿಕೊಪ್ಪ ಯಲಗಳಲ್ಲಿ					
೬	ಪ್ಲವಂಗ ಸಂ। ೧ರಕ್ಕೆ ನಗದಿಯಸ್ತುಬೆರ್‍ರಿಜೂ ೧೯|||≡					
೭	(ರಾನಮ) ಶಿಸ್ತು	ಶಿಂದಿ	ಶಿಸ್ತು	ಪಟಿ	ಜುಂಲಾ	ಜಮಾಬಂದಿ
೮		||| ೪	||೨||| =	೯೩ –	೧೯೦||| =	೧೯೦|||
೯	ಬತ್ತರ್‍ರಿಖಿ ೨ ನೆ ಮಾಹೆ ಮಾರ್ಚಿ ಸಂ ೧೮೪೪ ನೆಯ್ಸಿವಿ ಮೆ					
೧೦	ಶ್ಯಾ॥ ಮರ್‍ರಿಯನ ರುಜು		ರ್‍ರು	ಅ	ಪೈ	
೧೧	ಸಹಿ ಇದೆ.		೪	೨	೩	

ಆಂಗ್ಲ ಮೊಹರು: W.C. Onslow

ಮೊಹರು ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಸಹಿ ಇದೆ.

Figure 14: Transcription of Figure 13 (from Jois, 2004: p 305)

ಪರಿದಾವಿ ಸಂ।ರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶು ೫ಲ್ಲು ಗಡಾದ ಬರಮಪ್ಪನ ಜಹಗಿರ್‍ರಿ ಮಿರಕೋಟನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ವುತ್ರ ಧಿಕಿನ ಹುಣಿಸಿ ಮರ ೨ ಯರಡು ಯಿರುವ ಮಾಧಿಗೇರ್‍ರಿ ವಳಗಣ ದೊಡ್ಡ ಹಗೆಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಯಿಪ ಜೋಳ ಸೆ ೧೨ಗಿದ್ದನದಲ್ಲೂ ಖ ೧॥ ೪।।। ೪॥ ಖಂಡಗದ ಹಧಿನಾಲ್ಕು ಕೊಳಗದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತುವರ್‍ರಿ ಗಿದನ ಹಗೆಕ್ಕೆ ತುಂಬಿಸಿ ಯೀ ಗ್ರಾಮದ ಗೌಡಿಕೆ ಕೆಲಸವಂನ್ನು ಅಗಸರ ಕಲ್ಯಾಣಗೆ ನೇಮಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಯೀ ಹಗೇವಂನ್ನು ಯೀ ಕಲ್ಯಾಣಿಗೆ ಗೌಡರ ಮುಧಿಮಲ್ಲಂಣ ವಡವಟ್ಟಿ ಬಸಂಣ ಹುಲಿಕಟೆ ಲಿಂಗಂಣ್ಣ ತಳವಾರ ನಾಗ ಸಹಾ ಯಿವರ ತಾಬೆ ಮಾಡಿ ಯಿದಕ್ಕೆ ಟೀಪುಸುಲತಾನನ ಮೇಲೆ ಶರರತ್ತು ರಾಜೆಖಾವಂದರ ತಂದೆ ಅಯ್ಯೆಯಪ್ಪನಾಯಕ ಊಾಲೆಖಾರ ಹಂಪರಸಪ್ಪ ಶಾ॥ ಚಿಂತಾಮಣಿಯಪ್ಪ ನಂಮ ಅಂಣ ಗಡಾದ ಭೀಮಪ್ಪ ೧೦೦೦ ಕುದರ್‍ರೆ ಫವಜು ೩೦೦೦ ಪಾಯಿದಳ ಸಹ ಕೊಟೂರವಳಗೆ ಯಿರಲ್ಲೂ ಟೀಪುಸುಲತಾನನ ಕಡಿಯಿಂದ ಮೀರಕಮರ್ಧಿಖಾನನ ಪವುಜು ಸೈದಗಪೂರನ ಪವುಜು ತೋಪುಗಳು ಸಹ ಬಂದು ಕೊಟೂರಿಗೆ ತ್ತಿಂಗಳು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ತೋಪುಗಳ ಹಚ್ಚಿ ಹೋದದರ್‍ರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಧಿನಚರ್‍ರಿ ಲಡಾಯ ಮಾಡಿ॥ ಪ್ರಮಾಥಿ ಸಂ।ರದ ಮಾಘ ಶು ೬ಲ್ಲೂ ನಂಮ ದೊರ್‍ರೆ ಊಾಲೆಖಾರ ಹಂಪರಸಪ್ಪ ಚಿಂತಾಮಣಿಯಪ್ಪ ನಂಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಗಡಾದ ಭೀಮಪ್ಪ ಯಾಹೊತ್ತು ಪವುಜು ವರಟು ಹೊರಬಿದ್ದು ಮೊರ್ಚಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದೊತ್ತಿಗೆ ನತ್ತೈರವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಹೊಳಿಯಾಚ್ಚೆಗೆ ಹೋದ ಬಳಿಕೆ ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿ ಶು॥ ಸೈದ ರುಸ್ತುಮನ ಮೇಲೆ ಧಿನ ಬೆಳಗು ಲಡಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳುತ ನಾನು ಹೊಳಗುಂಧಿ ಭಾವಿಹಳಿ ವಳಗೇ ಯಿದ್ದು ಕೊಟ್ಟೂರು ಹೋದ ಊಾರು ಧಿವಸದ ಮೇಲೆ ಮಾಘ ಶು ೧೨ಲ್ಲೂ ನಂನ್ನ ಪೌಜು ಮಂಧಿ ಸಹ ತ್ರಕೊಂಡು ನಾನು ಹೊಳಿಯಾಚೆಗೆ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಪುವಿನಹಡಗಲಿ ಸುಂಕದ ಚನವೀರಪ್ಪನು ಯೀ ಬ ೧೪೨. . . . . (ಮುಂದಿನ ಸಾಲು ಗೆರೆಬಿಟ್ಟು ಏನೂ ಕಾಣಿಸದು).

Figure 15: Use of fractions in transcription of Historical document of Harapanahalli (from Sadāśivappa, 1997: p 53)

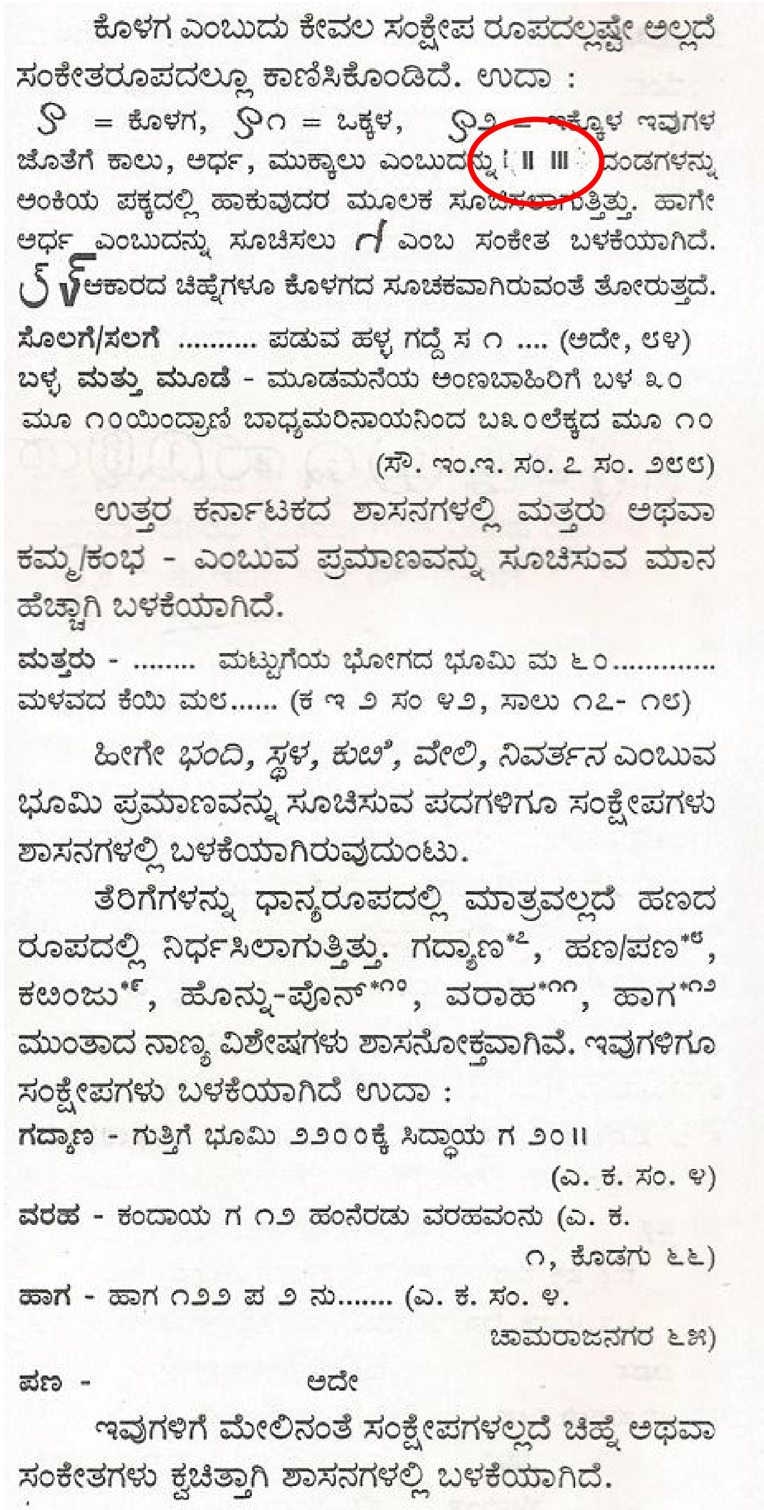

ಕೊಳಗ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಸಂಕ್ಷೇಪ ರೂಪದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಕೇತರೂಪದಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಉದಾ :

= ಕೊಳಗ, ೧ = ಒಕ್ಕಳ, ೨ = ಇಕ್ಕೊಳ ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಲು, ಅರ್ಧ, ಮುಕ್ಕಾಲು ಎಂಬುದನ್ನು I II III ದಂಡಗಳನ್ನು ಅಂಕಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೇ ಅರ್ಧ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಎಂಬ ಸಂಕೇತ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಆಕಾರದ ಚಿಹ್ನೆಗಳೂ ಕೊಳಗದ ಸೂಚಕವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಸೊಲಗೆ/ಸಲಗೆ .... ಪಡುವ ಹಳ್ಳ ಗದ್ದೆ ಸ ೧ .... (ಅದೇ, ೮೪)

ಬಳ್ಳ ಮತ್ತು ಮೂಡೆ - ಮೂಡಮನೆಯ ಅಂಣಬಾಹಿರಿಗೆ ಬಳ ೩೦ ಮೂ ೧೦ಯಿಂದ್ರಾಣಿ ಬಾಧ್ಯಮರಿನಾಯನಿಂದ ಬ೩೦ಲೆಕ್ಕದ ಮೂ ೧೦

(ಸೌ. ಇಂ.ಇ. ಸಂ. ೭ ಸಂ. ೨೮೮)

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತರು ಅಥವಾ ಕಮ್ಮ/ಕಂಭ - ಎಂಬುವ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತರು - .... ಮಟ್ಟುಗೆಯ ಭೋಗದ ಭೂಮಿ ಮ ೬೦............ ಮಳವದ ಕೆಯಿ ಮ೮...... (ಕ ಇ ೨ ಸಂ ೪೨, ಸಾಲು ೧೭- ೧೮)

ಹೀಗೇ *ಭಂದಿ, ಸ್ಥಳ, ಕುಟಿ, ವೇಲಿ, ನಿವರ್ತನ* ಎಂಬುವ ಭೂಮಿ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳಿಗೂ ಸಂಕ್ಷೇಪಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದುಂಟು.

ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಧಾನ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಸಿಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಗದ್ಯಾಣ*೭, ಹಣ/ಪಣ*೮, ಕಟಿಂಜು*೯, ಹೊನ್ನು-ಪೊನ್*೧೦, ವರಾಹ*೧೧, ಹಾಗ*೧೨ ಮುಂತಾದ ನಾಣ್ಯ ವಿಶೇಷಗಳು ಶಾಸನೋಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಿಗೂ ಸಂಕ್ಷೇಪಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ ಉದಾ :

ಗದ್ಯಾಣ - ಗುತ್ತಿಗೆ ಭೂಮಿ ೨೨೦೦ಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಾಯ ಗ ೨೦॥

(ಎ. ಕ. ಸಂ. ೪)

ವರಹ - ಕಂದಾಯ ಗ ೧೨ ಹಂನೆರಡು ವರಹವಂನು (ಎ. ಕ. ೧, ಕೊಡಗು ೬೬)

ಹಾಗ - ಹಾಗ ೧೨೨ ಪ ೨ ನು....... (ಎ. ಕ. ಸಂ. ೪. ಚಾಮರಾಜನಗರ ೬೫)

ಪಣ - ಅದೇ

ಇವುಗಳಿಗೆ ಮೇಲಿನಂತೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಗಳಲ್ಲದೆ ಚಿಹ್ನೆ ಅಥವಾ ಸಂಕೇತಗಳು ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ.

Figure 16: Description of fractions (from Gītā and Kṛṣṇamūrti, 2001: p 20)

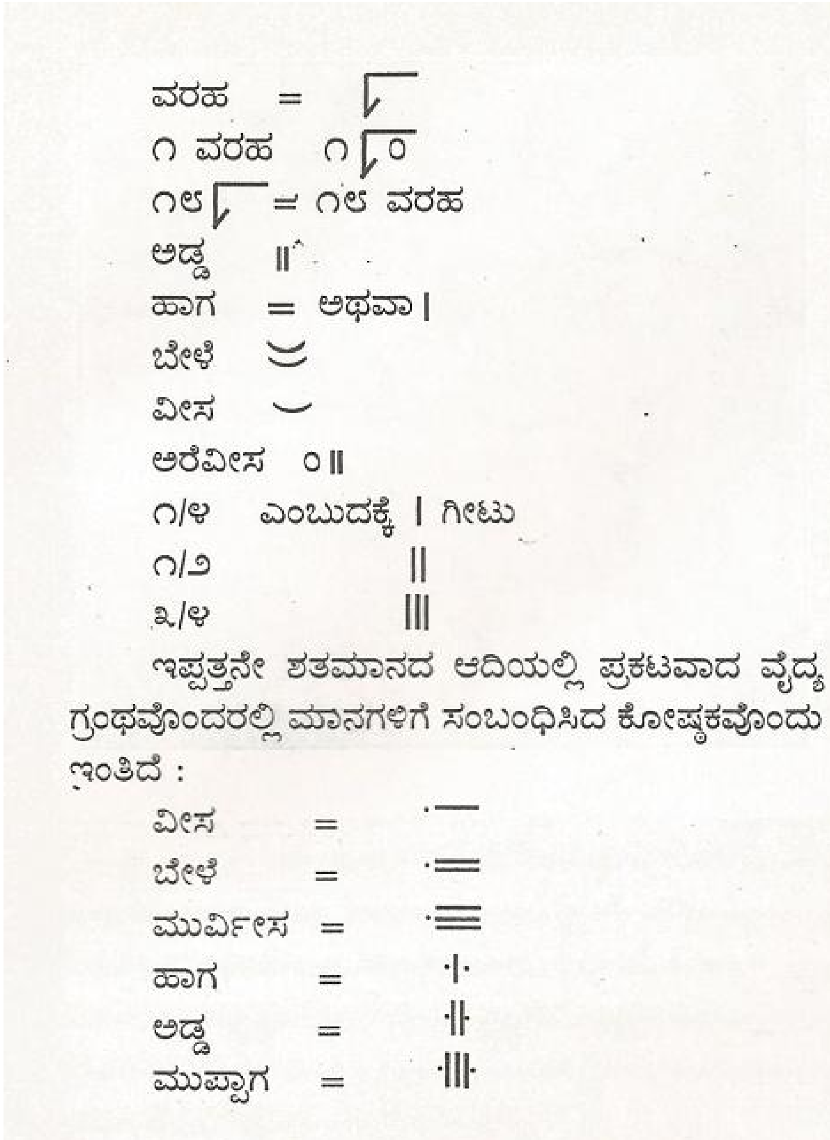

ವರಹ = ⌐
೧ ವರಹ ೧⌐೦
೧೬⌐ = ೧೬ ವರಹ
ಅಡ್ಡ ॥
ಹಾಗ = ಅಥವಾ |
ಬೇಳೆ ◡◡
ವೀಸ ◡
ಅರೆವೀಸ ೦॥
೧/೪ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ | ಗೀಟು
೧/೨ ||
೩/೪ |||

ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ವೈದ್ಯ ಗ್ರಂಥವೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕವೊಂದು ಇಂತಿದೆ :

ವೀಸ = ·—
ಬೇಳೆ = ·═
ಮುವ್ವೀಸ = ·≡
ಹಾಗ = ·|·
ಅಡ್ಡ = ·||·
ಮುಪ್ಪಾಗ = ·|||·

Figure 17: Description of fractions (from Gītā and Kṛṣṇamūrti, 2001: p 21)

೩೮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ-ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಆಳಿಕೆ

ರಾಜನು ಹೆಸರಿಗೆ ಅರಸನಾಗಿ ೭೫॥ ಲಕ್ಷದ ಸೀಮೆಯನ್ನು ತನಗಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪೇಶವೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಪೇಶವೆಯು ಉಳಿದ ಸರದಾರರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವನೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡಹತ್ತಿದನು. ಬಾಳಾಜಿಯ ಈ ಹೆಚ್ಚಳವು ತಾರಾಬಾಯಿಗೂ ಕೆಲವು ಸರದಾರರಿಗೂ ಸಹನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಾರಾಬಾಯಿಯು ಬಾಳಾಜಿಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ರಾಮರಾಜನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆಕೆಯು ಅರಸನನ್ನು ಸೆರೆಯಿಟ್ಟು ಯಶವಂತರಾವ ದಾಭಾಡೆ, ದಮಾಜಿ ಗಾಯಕವಾಡ ಇವರನ್ನು ತನ್ನ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಸಾತಾರೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಿದಳು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದು ಬಾಳಾಜಿಯು ದಾಭಾಡೆ-ಗಾಯಕವಾಡರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಪುಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ರಾಮರಾಜನನ್ನು ಸೆರೆಬಿಡಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಬಲವಾದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸಾತಾರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ವಿರೋಧಿಗಳ ಕಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದನು.

೩. **ಕಂಪನಿಯ ಸನದಿನ ವಿಚಾರಣೆ**:- ಕ್ರಿ. ಶ **೧೮೩೩** ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ ಸನದಿನ ಚರ್ಚೆಯು ನಡೆದು, ೧. ಕಂಪನಿಯವರು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬರಿಯ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ೨. ಈಸ್ಟ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಪಾಲುಗಾರರಿಗೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಖಜಾನೆಯಿಂದ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೦॥ಯಂತೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ೩. ಚೀನದ ಕೂಡ ಬೇಕಾದವರು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ೪. ಆಗ್ರಾ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ' ವಾಯವ್ಯಪ್ರಾಂತ ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೊಬ್ಬ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನಿ ಯ ಮಿ ಸ ಬೇ ಕು. ೫. ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸಂಬಂಧ ಕಾಯದೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಗ, ಜನರಲ್‌ನಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಆವನ ನೆರವಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕಾಯದೆ ಪಂಡಿತನನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

Figure 18: Use of fractions in a School History Textbook (from Mōḍaka, 1939: pp 38, 126)

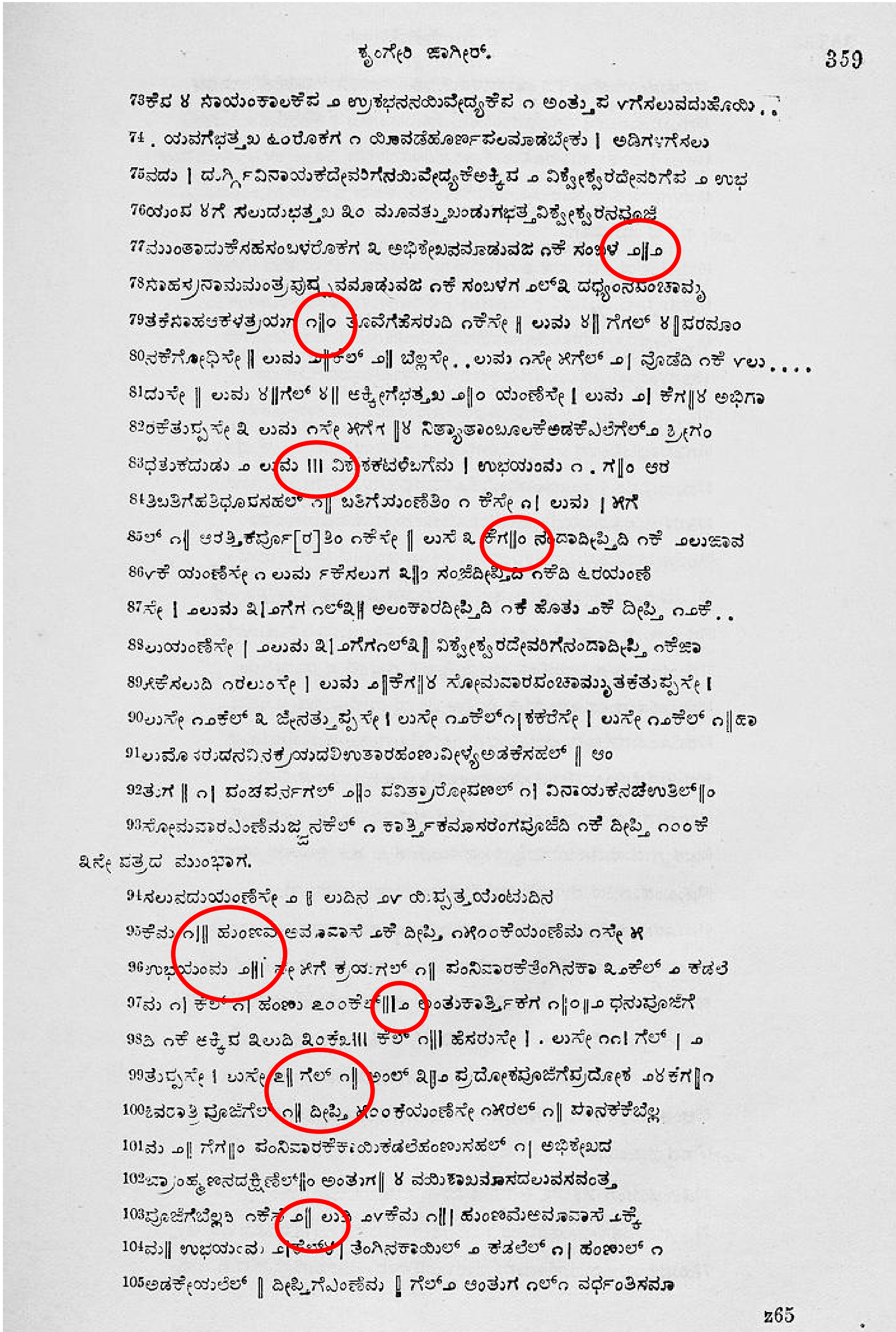

Figure 19: Use of fractions in a transcription of an Inscription found in Sringeri (from Rice, 1901: p 359)

ರಶಿದ್ದು ಗ ೧೦೦೦ ಕೆ ಹಣಕಾಸು ಕಂಚು, ತಾಂಬ್ರ ಮುಂತಾಗಿಯಲಾ। ಹೆಗಡೆಯು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ। ನನಗೆ ಯಾತುಕು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲಾ. ಕೆದಿ
ಗೆರೆಯಲ್ಲು ಯಜಮಾನಿಕೆ ಅಂಶಕೆ ತೋಟಮರ ಸಾ ೨೩೦೦ ಅದೆ. ಮತ್ತೆ ಯಾತಕು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಆ ತೋ
ಟವಂನು ಅರಮನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮೇಲಾಗಿ ಯೇನು ಬರಬೇಕು ಆಗಿ ಯಿದರು ಬಹದೆನಲು ಯೀತಕೆ ಶಿವಾರ್ಪಿತ ವಾ
ಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಯಿಧೇವೆ ಯಿತನ ತಲ ಹೊಗಲಾಗದು। ಯಿ ಕಾಗದ ಸೆನಭೋವರ ಕಡತಕ್ಕೆ ಬರಶಿ ತಿರಗಾ ಯೀ
ಕಾಗದ ಯಿತನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡುವದಾಗಿ॥ ನಿರೂಪ ॥-॥-॥ ಪ್ಲವಂಗ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವೀಜ ಶು ೧ ಲು
ಶ್ರೀಮತ್ ಕೆಳದಿ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರು ಆವಿನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣಯಗೆ ಬರಶಿ ಕಳುಹಿದ ಕಾರ್ಯ, ಕೇದಿಗೆರೆ ಅಗ್ರಹಾರದ ಮಹಾಜನಂಗಳು
ತಂಮ ಅಗ್ರಹಾರಕೆ ಯಿತ್ತಲಾಗಿ ವಿಕೊಂದ ಹೆಚಿಗೆ ಗ ೧೫ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಸ್ವಾಸ್ಥೆಯಿಂದ ಜಂನಿಭಟ್ಟನ ಸ್ವಾಸ್ಥೆಯಿಂದ ಗ ೪೦ ॥ ೧ ನಾರಣ
ಯನ ಸಂಕಣನ ಸ್ವಾಸ್ಥೆಯಿಂದ ಗ ೧೩॥೨ ಸುಂಕದ ಬೊಂಮ್ಮಂಣನ ಸ್ವಾಸ್ಥೆಯಿಂದ ಗ ೮ ಅಂತು ೭೭ ಹ್ವ ವಿನಾಯ (ಕ) ದೇವರ ಸ್ವಾಸ್ಥೆಯಿಂದ

ಹಿಂಪುಟ

ಗ ೧॥೩। ಉಭಯಂ ಗ ೭೯ಹ೧। ಹೇರಳ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಅದೆ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಶಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಯೆಂದು ಹುಜುರು ಬಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಸಂ.
X X
ಧಾ ಹೆಚಿಗೆ ಅರ್ಧಾಯ ಗ ೩೯॥೦॥ ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತು ಹೊಂನು ಅಡುಬೆಲೆಯಂನು ಪ್ರಾಕು ಶುದ್ಧ ೧ಸ್ಥಿರವಾರ ಹಿರೆಕರ್ತನ್ಯೆಯನವರ ಪ್ರಥಮಾ
ಬ್ದಿಕ ಪುಂಣ್ಯಕಾಲದಲು ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಯಿಧೆವೆ ಯಿ ಹಣ ಹೊರತಾಗಿ ಮೇಲಾದ ಹಣ ತರಿಶಿಕೊಳುತ್ತಬಾಹದು। ಯಿ ಕಾಗದ ಸೆ
ನಭೋವರ ಕಡತಕ್ಕೆ ಬರಶಿ ತಿರಗಾ ಯಿವರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡುವದಾಗಿ॥ ॥ ನಿರೂಪು ೧ ॥ ॥ ॥

ಹಾಳೆ-೨

ಸಾಧಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಶು ೧೫ಲು ಶ್ರೀಮತ್ ಕೆಳದಿ ವೆಂಗಟಪ ನಾಯಕರು ಮಲ್ಲರಸ ಹೆಗ್ಗಡಿಗೆ ಬರಶಿ ಕಳುಹಿದ
ಕಾರ್ಯ ಜಂನಿಭಟ್ಟನು ಹುಜುರು ಬಂದು ಮುಂಡಕಾರ ಶೀಮೆ ಕೇದಿಗೆರೆ ಅಗ್ರಹಾರದ ಥಾವಣೆ ಗಂಗಾದೇವಿಯಲು ನಂನ ಅಜ್ಜನ ಹೆಸ
ರಲ್ಲು ಜನಾರ್ದನ ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ ಯಿಧೇನೆ ಆ ದೇವರ ಅಮ್ರುತಪಡಿ ನಂದಾದೀಪ ಅಭಿಷೇಕ ಸಹಸ್ರನಾಮ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪ ಕಾ
ರ್ತಿಕ ಮಾಸ ಧನುರ್ಮಾಸಕೆ ಸಹ ಯಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಧಾಗಿನಾರಭ್ಯ ಸುಳಗೊಡ ಶೆಟ್ಟಿಪಾಲಗದ್ದೆ ಪರಿಯಂ
ತ ಬೀಜವರಿ ಯಂತ್ರ ಬೀಜ ಖ೧೦॥ ಕೆರೆವಡಲು ಬೀಜವರಿ ಖ೪॥ ಉಭಯಂ ಖ೧೫ ಹದಿನೈದು ಖಂ
ಡುಗ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಕ್ರಯಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಯಿಧೇವೆ ಆಗಾಮಿ ಮಕ್ಕಿ ಬೀಜ ಖ೫ ಉಭಂ ಬೀಜವರಿ
ಖ ೨೦ ಸಂವತ್ಸರದಲು ಮಾಗಣೆ ವಟ್ಟು ವೊದಿಕೆಯಲು ಹೆಚಿ ಉ ಬೀಜ ಖ೪ ಉಭಯಂ ಬೀಜ ಖ೨೪ಕೆ
ಸಿದ್ದಾಯ ಬಿರಾಡ ಬೇಡಿಕೆ ಸಹ ಗ ೧೨ ವರಹಾಂನು ದೇವರ ಕಟ್ಟಳೆ (ಕಂ) ಕಂದಾಚಾರಕೆ ಬಿಡಬೇ
ಕು ಯಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಸಂಮಂಧಾ ಯೀತನ ಕೈಯಲು ಕಾಣಿಕೆ ಗ ೧೨ ಹನೆರಡು ವರಹಾಂನು ಅರಮನಿಗೆ ತೆಗೆದು
ಕೊಂಡು ದೇವರ ಕಟ್ಟಳೆ ಕಂದಾಚಾರಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಯಿಧೇವೆ ಯೀ ಭೂಮಿ ವಕಲು ಸಹ ಯೀತನ ಅಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಉಪಾದಿ ಸಾಂಗ
ವಾಗಿ ನಡಸುವ ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿಶಿ ಯೀ ಸಿಸ್ತು ಹೊರತಾಗಿ ಮೇಲಾದ ಹಣವಂನು ತರಿಶಿಕೊಳುತ ಬಾಹದು। ಯೀ ಕಾಗದ ಸೆ

ಹಿಂಪುಟ

ನಬೋವರ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಬರಶಿ ತಿರಗ ಯೀತನ ವಶಕೆ ಕೊಡುವದಾಗಿ॥ ನಿರೂಪು ೧॥ ॥ ವಿರೋಧಿ ಕ್ರತು ಸಂವತ್ಸರದ ಪಾಲ್ಗುಣ
ಶು ೧೫ಲು ಶ್ರೀಮತು ಕೆಳದಿ ವೆಂಗಟಪ ನಾಯಕರು ಮಲ್ಲರಸ ಹೆಗಡೆಗೆ ಬರಶಿ ಕಳುಹಿದ ಕಾರ್ಯ ಮುಂಡಾಕಾರ ಶೀಮೆ ಕೇದಿ
ಗೆರೆ ಅಗ್ರಹಾರದಲು ಹೇರಳ ಶಿಸ್ತು ಆಗಿ ಅದೆ ಯಿಾಗ್ರಮಕೆ ಗ ೧೪೭॥ ವರಹಾನು ತೆರುತ್ತ ಅದೆ. ತೋಟ ಮ ೫೫೧೦ ಗದ್ದೆ
ಬೀಜವರಿ ಖಂ ೧೧೧ಕೆ ಸಹ ಯಿ ಶಿಸ್ತು ತೆರಲಾರೆಉ ಯಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಸಂಮಂದ ಯಿ ಜಂನಿಭಟ್ಟನ ಕೈಲು ಕಾಣಿಕೆ ಗ ೪೦ ಹ್
ನಾಲುವತ್ತು ವರಹಾಂನ್ನ ಅರಮನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯೀ ಕೇದಿಗೆರೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಉ। ಬೆಳಂಜಿ ಕೃಷ್ಣಭ
ಟ್ಟನ ಸ್ವಾಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹೆಚಿಗೆ ಸಹ ತೋಟ ಮರ ಸಾ ೧೦೦೦ ಕೆ ಸಿಸ್ತು ಗ ೧೦ ಹ್ ಯಿ ಶೀಮೆಯಲು ಯೀ ಜಂ
ನಿ ಭಟ್ಟನು ಕ್ರಯಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಉ ಸರುಹಿನ ತೋಟಮರ ೮೦೦ಕೆ ಮೆಲುಹಣ ಸಹ ಗ ೧೧ ಹ್ ಕಕೆಮಾ
ನಿ ತೋಟಮರ ಸಾ ೧೦೦೦ ಕೆ ಗ ೧೦ ಹ್ ಉಭಯಂ ಗ ೨೧ ಉಭಯಂ ಗ ೩೧ ನ್ನ ಯೀ ಶುದ್ಧ ೧೫ಉ ಸೋಮೋಪರಾಗ ಪುಣ್ಯಕಾಲದಲು
ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಯಿಧೇವೆ ಯೀ ಮೂವತ್ತು ವಂದು ವರಹಾನ ಕೇದಿಗೆರೆ ಅಗ್ರಹಾರ ಶಿಸ್ತು ಗ ೧೪೭॥ ಯಂನ್ನ ಶಿಸ್ತು ಮಾಡಿ ಕ
ಳುಹಿ ಅದೆ ಯೀ ಮೂವತ್ತು ವಂದು ವರಹ ಹೊರತಾಗಿ ಮೇಲಾದ ಹಣ ತರಿಶಿಕೊಳುತ್ತಬಾಹುದು. ಯೀ ಕಾಗದ ಶೇನಬೊವರ ಕಡಿತ
ಕೆ ಬರಶಿ ತಿರಗ ಯೀ ಕಾಗದ ಯೀತನ ವಶಶೆ ಕೊಡುವದಾಗಿ ॥ ನಿರೂಪು ೧ ॥

Figure 20: Use of fractions in a transliteration of Nandinagari manuscripts of Keladi ruler Hiriya Venkatappa Nayaka (1587,1601 & 1611 CE) in Kannada script (from Kārant, 2007: p 115)

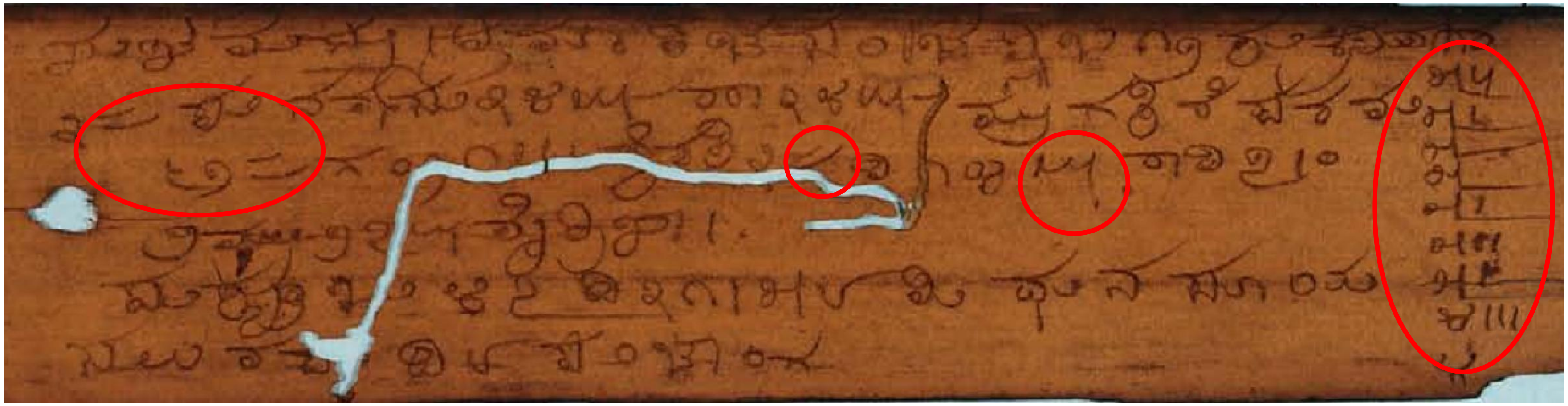

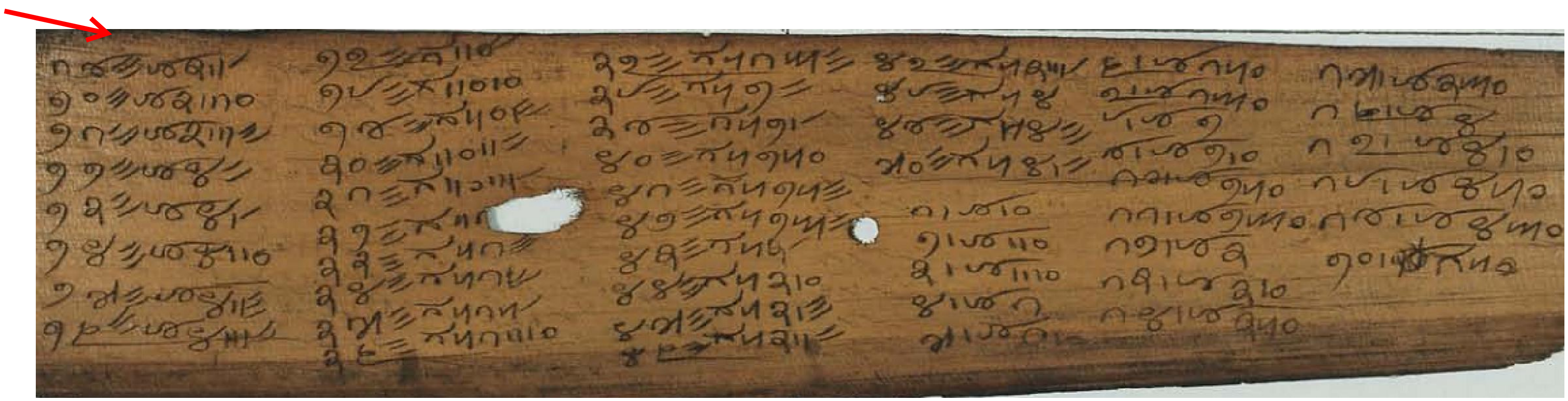

Figures 21, 22: Use of fractions in Kannada manuscripts

F

Figure 23: Use of fractions in Nandinagari manuscripts

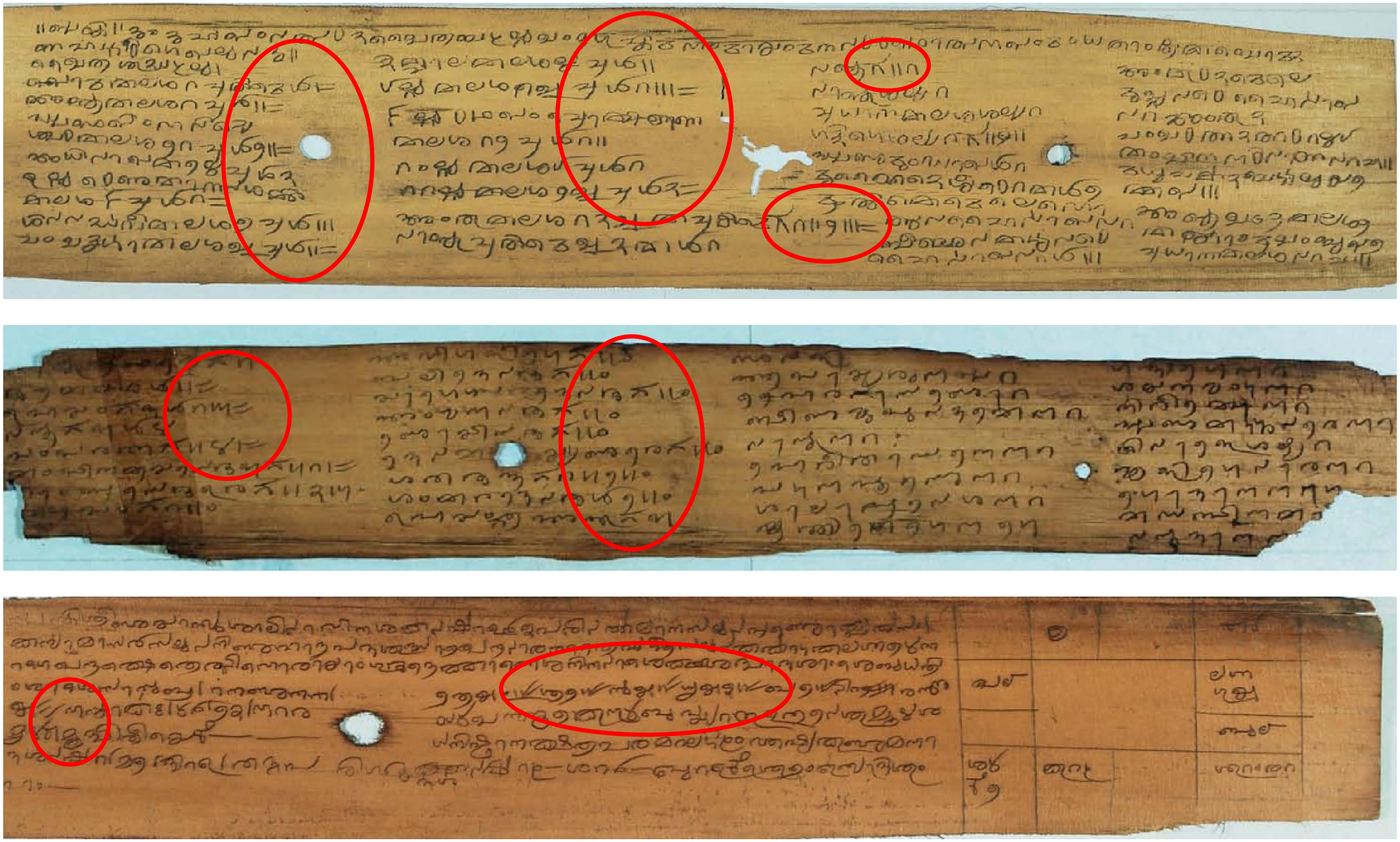

Figures 24, 25, 26: Use of fractions in Tigalari manuscripts